

۱۸ آذرماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی
 پنجشنبه ۱۷ ذیحجه ۱۳۹۶ هجری
 ۹ دسامبر ۱۹۷۶ میلادی

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس شورای ملی روز پنجشنبه (۱۸) آذرماه ۲۵۳۵ شاهنشاهی

فهرست مطالب .

- ۱ - قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - بیانات آقای رئیس بمناسبت بیست و هشتمین سال تصویب اعلامیه حقوق بشر و واقعه تاریخی ۲۱ آذرماه در سالهای ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ خورشیدی .
- ۳ - بیانات قبل از دستور آقایان : محمدنوری - جواد افتخاری - سعید جوادی - علی بهنیا - اشرف حریری .
- ۴ - طرح گزارش شور اول کمیسیون اسواق اقتصادی و دارائی راجع به اصلاح قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود اسرعبور و سروردر تهران .
- ۵ - طرح گزارش شور اول کمیسیون دادگستری راجع به روابط موجر و مستأجر .
- ۶ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

مجلس ساعت نه صبح بریاست آقای عبدالله ریاضی تشکیل شد

- ۱ - قرائت اساسی غائبین جلسه قبل .
 رئیس - اساسی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
 (بشرح زیرخوانده شد)
 آقایان : آستانه ای - اسحق نژاد - آلتی جعفری - امیر عشایی - اوحدی - دکتر برومند - بهار - پیرزاده - جباری - جعفر جوادی - جهانشاهی - چلاجور - حیدرزاده - حیدری - خلیل زاده شیرازی - دانشی - ذوالفقاری - راشدی - رحیم زاده خوئی - دکتر رضوانی - زرگرزاده - سعادت فرد - سلیمی - سیدی - صائب - صائبی - نوذر صادقی - منصور صادقی - طغیانی - عباس میرزائی - قادری - قاسم زاده - قربانی نسب - لیقوانی - مانی - محمودیان - میرزالی - میرعرب - میرلاشاری - نواب صفا - واحدی - هرزندی - یاسینی - یزدی .
- بانوان : برومند - جهانبانی - سلیمی - عدیلی - کمالی آزاد - نجمی نائینی .
- ۲ - بیانات آقای رئیس بمناسبت بیست و هشتمین سال تصویب اعلامیه حقوق بشر و واقعه تاریخی ۲۱ آذرماه در سالهای ۱۳۲۴ و ۱۳۲۵ خورشیدی .
 رئیس - همکاران گرامی :
 در روزهایی که در پیش داریم دورویداد بزرگ ملی و بین المللی بوقوع پیوسته است که خاطره آن را با احترام و تکریم ارج و قدر مینهیم .
 رویداد بین المللی صدور نخستین اعلامیه حقوق بشر است . بیست و هشت سال پیش در نوزدهم آذرماه مجمع عمومی سازمان ملل متحد با تصویب اعلامیه حقوق بشر اعمال ننگین غیرانسانی را که در جنگ دوم جهانی بردامن شرافت انسانیت لکه ننگی باقی گذاشته بود محکوم

عین مذاکرات مشروح شصت و هشتمین جلسه از دوره بیست و چهارم قانونگذاری - اداره تندنویسی

کرد و مقررات خاصی را که در آینده بتواند از انتقام -- جوئی‌های فتنه انگیزان در پایمال ساختن طبیعی‌ترین حقوق انسانها جلوگیری نماید بتصویب رسانید و از تمامی ملل جهان خواست که در هر حال باین اصول مسلم حرمت بگذارند و در هیچ شرائطی از زبان و مکان آنرا نادیده نگیرند و حقوق طبیعی افراد بشر را از هرزنگ و نژاد و مذهب محترم بشمارند و حتی توصیه کرد که مفاد این اعلامیه در قانون اساسی کشورهائی که تازه باستقلال میسرند گنجائید شود تا باین ترتیب یک نوع تضمین قانونی بین‌المللی در اجرای هدفهای این اعلامیه در جهان بوجود آید.

یادآوری این نکته ضرور است که کورش کبیر بنیان گذار شاهنشاهی ایران در ۲۵۳۰ سال پیش نخستین فرمانروائی بود که مفهوم این اعلامیه را در منشور معروف خود پس از فتح بابل مندرج ساخت (صحیح است) و از آن زمان بعد کشور مامواره پای بند اجرای این اصول انسانی و اخلاقی بوده و همواره با تکیه بموارث فرهنگ و تمدن باستانی خود راه خویش را در این مسیر ادامه میداده و اینک نیز در عصر شکوهمند آریامهری این خصیصه عالی را با اجرای اصول مقدس انقلاب شاه و ملت در سطح ملی و جهانی بنحو بارزتر و قاطع‌تری متجلی ساخته و گسترش داده است. (صحیح است)

یاد داریم که سال پیش کنفرانس جهانی حقوق بشردر کشور ما در مجلس شورای ملی تشکیل شد و سه سال پیش بیست و دومین کنفرانس جهانی صلیب سرخ نیز در همین مجلس منعقد گشت که یکی از مهمترین هدفهای آن حفظ حقوق انسانها و کمک برفع مشکلات جهانی در زمان صلح و جنگ بود. اینها نمونه‌هایی روشن از احترام بموازین و اصولی است که کشور ما در سایه تدابیر فرمانده عالیقدر خود همواره در اجرای آن کوشا بوده و نقشی قاطع و اساسی داشته است. (صحیح است)

اینک بمناسبت بیست و هشتمین سال تصویب اعلامیه حقوق بشر، تهنیت‌های قلبی خود و عموم نمایندگان مجلس شورای ملی را بجهت مردم جهان تقدیم میدارد و آرزو میکند که در اجرای این اصول همه ملتها و کشورها توفیق کامل داشته باشند و جهان در سایه صلح و ثبات با آرامش و آسایشی که بشریت بدان نیاز فراوان دارد نایل آید. (احسن است)

رویداد بزرگ ملی که از آن در آغاز سخن یاد کردیم واقعه تاریخی بیست و یکم آذرماه است. همه بیاد داریم که سی و یک سال پیش گروهی آشوبگر و

فرصت طلب با سوء استفاده از نابسامانی و آشفتگی اوضاع آنروز که نتیجه مستقیم جنگ جهانی دوم و دخالت اجانب در کشور ما بود خواستند تا خطه آذربایجان عزیز مهد تمدن و فرهنگ و قومیت ایرانی را بانگه‌به نیروی بیگانگان از ایران جدا کنند.

یکسال تمام آذربایجان در آتش بیداد میسوخت و میگداخت لیکن این پراکندگی و آشفتگی اندک خللی در حس میهن پرستی و شاهدهوستی مردم آن خطه پرافتخار وارد نکرد و همه با عزمی راسخ در انتظار فرصت بودند تا به نیروی همت و حمیت و غیرت ملی قیام کنند و ریشه این ظلم و فساد را برای همیشه برکنند و در عین حال با قدرت و توانائی روحی و معنوی سدی محکم در اجرای نیات پلید بیگانه پرستان بوجود آورند این فرصت درست یکسال بعد بدست آمد و بفرمان فرمانده بزرگ ملت ایران ارتش شاهنشاهی در مدتی کوتاه با همکاری مردم آذربایجان آشوبگران فتنه انگیز را بکلی فرار خود رسانید و این هم درس عبرتی شد تا در آینده کسی را یارای آن نباشد که برخلاف مصالح ملی و میهنی کمترین اندیشه خامی در خیال بیوراند و هم موجب شد که مبانی وحدت و یکپارچگی ملت ایران مستحکم تر و استوارتر شود. در سالروز این قیام بزرگ ملت ایران بیاد بود این افتخارات عظیم جشن میگردد و بروح پاک شهیدان راه آزادی آذربایجان درود میفرستد (صحیح است) مجلس شورای ملی با اغتنام فرصت تبریکات خالصانه خود را توأم با عرض سپاس بمناسبت این روز بزرگ بفرمانده گرانقدر ملت اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر که پرچم عظمت و سرافرازی ایران را بدست توانای خود گرفته و با اراده‌ای خلل ناپذیر در اندک مدتی بر همه این مشکلات فائق آمدند تقدیم میدارد. (صحیح است - احسن است)

۳ - بیانات قبل از دستور آقایان : محمدنوری - جواد افتخاری - سعید جواد - علی بهنیا - اشرف حریری .

رئیس - نطق‌های قبل از دستور را شروع میکنیم آقای نوری تشریف بیاورید.

محمدنوری - بنام یزدان پاک و بنام نامی پاک اندیش آریامهر بزرگ. جناب آقای رئیس : نمایندگان محترم : خانمها و آقایان، راز بقا و دوام هر قوم و ملتی را در فراز و

نشیب ایام باید از میزان همبستگی و همتی جستجو کرد که در حین مواجهه با مشکلات و رویدادها از خود نشان داده‌اند.

سرگذشت سیاسی و اجتماعی ملتها در بستر زمان هر قدر کشیده‌تر و گسترده‌تر باشد این مظهر و مایه اعتلا و انحطاط روشنتر و جاودانه‌تر بر سیمای حیات اجتماعی آنها نقش بسته است.

دو هزار و پانصدسال مرور بر متمدن شاهنشاهی کشور ما در مسیر طولانی خود بارها با هیولای حوادث بنیان برانداز روبرو گردیده است اما همیشه بفرمان خون سرشت و بحکم خصیصه همبستگی و پیوند لایزال بانظام شاهنشاهی اعتبار مسجل خود را از گذرگاههای پریپیچ و خم زمان عبور داده و در افاق فروزانه‌تری از مطلع تاریخ متجلی ساخته است (صحیح است).

ما امروز خاطره حادثه رامرور میکنیم که بیش از سی سال با آن روزهای شوم و اندوه بار فاصله زمانی گرفته‌ایم اما هنوز تذکار و یادآوری مصایب آن برای نسل حاضر قابل حس و لمس است و مطمئناً برای نسلهای آینده جای درس و تجربه است :

غائله‌ایکه باتوجه باوضاع و احوال جنگ دوم جهانی که شیرازه آرامش و سکون دنیای بشریت را از هم گسیخته بود و حرمت تعهدات و میثاقهای متعارف بین ملتها را در لهیب نایره خود میگداخت. خطه آذربایجان یعنی مهد پرورش آریائی ترین فرزندان این آب و خاک میدان وسایل و مطامع آزمندان جنگ زده قرار گرفت. با تلقین آهنگ ناهنجار تجزیه طلبی و تربیت دست‌نشانندگان و احیای شیوه ملوک‌الطوایفی و ایل بیگی امیددی به استمرار حیات قومی در این خبطه پاک آریائی باقی نمانده بود.

ملتی که بیست سال قبل از آنروزهای تلخ در اثر کفایت و لیاقت سردار بزرگ تاریخ ایران رضاشاه کبیر از شر تراخت و ناز بیگانگان و غارت و چپاول زورمندان و گردنکشان محلی آرمیده بود. باردیگر خود را اسیر چنگال سیاست اجانب و ایادی و عوامل آنها دید.

اما از آنجائیکه یک عنایت ازلی همواره نگهدارنده هستی این کشور از سقوط و اضمحلال است. دستی از شانه تاریخ بدرآمد و بر سینه نامحرم زد - رسالت تاریخی نجات آذربایجان و زدودن سیاست استعمارگران چپ و راست و حفظ استقلال و تمامیت این سرزمین در شان رهبر خردمند و جوانی قرار گرفت، که در سخت‌ترین شرایط زمان پریشان‌ترین اوضاع را میراث و بعهیب گرفته بود. شاهنشاه جوان، داهی و دوراندیشی که میدید شکوه و افتخارات یک کشور کهن سال را مردمی رنجور و ناتوان

و ملتی از هم گسیخته و پاشیده احیا نمیکند : تاریخ قضایا را برای ما ثبت کرده است.

بهرتر است کیفیت تصمیم ختم این غائله مهم و رازسخ همه نابسامانیها را از فحوی اندیشه موجود عظمت ایران امروز. رهبر عالیقدرمان شاهنشاه آریامهر که در ختم آن روزگاران تیره و تار آیتی است، جستجو کنیم که می‌فرماید : (باید میان مرگ با افتخار و زندگی، یکی را انتخاب میکردم طبیعی است که من افتخار را انتخاب کردم و نتیجه این شد که مادر آن واحد هم افتخار را کسب کردیم و هم موفقیت را) (صحیح است - احسن است) این بیان حماسه‌ایست گویای گرانبهارترین شرط بندی تاریخ با درگرو گذاشتن جان، برای نجات وطن و ایثار آن برای اعاده شرف و اعتبار قومی برای احیای افتخارات یک کشور کهن سال، بلی با این رهینه‌گرانبها آذربایجان باغوش وطن و وطن باوج اعتلا و سرافرازی رسید امروز آذربایجانی افتخار سرافرازانه زیستن را در دوران پرشکوه شاهنشاهی پهلوی از هر کسی بهتر درک میکند: (صحیح است) و برای زیستن خود در پناه امنیت و آرامش ارج و اعتبار قایل است. اگر آذربایجان آینه‌ایست حادثه نما از وقایع سرد و نابسامان زمان اگر آذربایجان سرگذشتی است تلخ از حوادث و مصایب دوران - آذربایجانی خود حماسه‌ایست از صمیمیت و غرور ملی در حفظ نظام شاهنشاهی - و صخره‌ایست محکم و استوار در حر است و نگهبان حدود و ثغور خطه خویش با قلبی مملو از سپاس و حشمتی که از اعماق روح هر فرد آذربایجانی سرچشمه میگردد. میگوئیم.

آریامهرا - شاهنشاه : جهان تاجهان باشد و شاه‌باد بکامش جهان باد و دلخواه باد

بمانی چنین شاد و بامهر و داد ندارد جهان چون تو خسرو بیاد

ز تو روزما روز بهروزی است سرانجام هر کار پیروزی است

(احسن است). اینک مختصری درباره کشاورزی و دام‌داری منطقه بوکان توضیحاتی بعرض میرسانم بوکان بادها متراکم و پر جمعیت و زمینهای بارور و پربرکت حاصل خیزترین نقطه آذربایجان غربی است سالیانه مقدار زیادی گندم و جو و حبوبات و دانه‌های روغنی و سیب زمینی و چغندر و تولیدات دامی تحویل بازار مصرف میدهد.

هفته بازار اموال و احشام آن در هر هفته صدها رأس گاوگوسفند و گاو میش به کشتارگاههای اهواز و خوزستان و تهران و سایر شهرهای هم‌جوار خود می‌فرستد اما کشاورزی و دامداری در این منطقه مستعد صورت‌بریزی بهن شیوه علمی و روش سنتی بخود گرفته است. اگر وزارت کشاورزی امکانات لازم فراهم نماید می‌توان با استفاده از خصوصیات طبیعی و بهره‌گیری از مساعدت طبیعت مجتمعهای عظیم کشاورزی و دامداری را در جوار گنجه تجربه و مهارت مردم محل بوجود آورد - چنانچه قبلا هم در پشت همین تریبون توضیح داده شده ۲ الی ۳ هزار هکتار بهترین زمین‌های زراعتی منطقه بوکان در مسیر طولانی و آب رفت وسیع رودخانه سیمینه رود قرار گرفته است و این رودخانه پرآب چون از کوهستانهای پربرف سرچشمه می‌گیرد اغلب سال در طغیانهای فصلی خسارت انگیز است و مزارع و کشتزارهای مسیر خود را نابود میکند و کشاورزان مجبور به دوباره کاری دیرفصل می‌شوند.

این بزرگترین ضایعه در مزارع و کشتزارهای ما است و در تابستانها بواسطه عمق بستر رودخانه استفاده از آب آن یا غیرممکن است یا پرخرج - بعقیده من که ناشی از تجارت و آگاهی بوضع محل است برای پیریزی یک اقتصاد مطمئن در جهت توسعه کشاورزی و دامداری در آن منطقه شروع باحداث سد سیمینه رود است که امکان ایجاد مجتمعهای قابل توجه کشاورزی و دامداری فراهم می‌سازد و دامداری و کشاورزی مختلط و بی‌سامان کنونی را تابع یک نظام صحیح علمی مینماید طرح سد سیمینه رود از نظر وزارت نیرو و آب و برق آذربایجان غربی از یک اولویت خاصی برخوردار است و اجرای آن موکول بتأمین اعتبار گردیده است. با توجه بفرمان مبارک شاهنشاه آریامهر در جلوگیری از ضایعات نیروی انسانی و تولیدات کشاورزی کدام سرمایه‌گذاری - بمنظور بازدهی افزونتر و جلوگیری از ضایعات کشاورزی باندازه اجرای این طرح در منطقه پر استعدادی همانند بوکان مشرور خواهد شد اگر مجتمعهای کشاورزی و دامداری سد شاپور اول در مهاباد مایه امید و شادی است. بوکان از نظر شرایط غنی تر و مستعدتر است رجای واثق دارد جناب آقای مهندس روحانی وزیر محترم کشاورزی که اعتقاد بمدیریت و کارآئی و کارشناسی ایشان دارم این موضوع مهم و حیاتی را مورد توجه و عنایت قرار دهند - در صورتیکه ممکن و میسر است در اجرای سیاست جدید کشاورزی مملکتان و ازدیاد

تولید بیشتر قدمهائی برداریم چرا بسراغ استعدادها و شرایطهای مساعد نیرویم و از فرصتهائی که خدا در این آب و خاک بما داده استفاده نکنیم - بامید موفقیت بیشتر متشکرم (احسن است)

رئیس - آقای افتخاری بفرمائید.

جواد افتخاری - با تأییدات خداوند متعال و بنام نامی اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر آغاز سخن میکنم: جناب آقای رئیس، جنابان خانمها و آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی امروز همزمان با برگزاری جشنهای شکوهمند پنجاهمین سال سلطنت افتخار آمیز دودمان جلیله پهلوی و مقارن با سالروز تصویب اعلامیه حقوق بشر سالگرد روز نجات آذربایجان یعنی بیست و یکم آذرماه دو هزار و پانصد و پنج شاهنشاهی را به پیشگاه مبارک همایونی و ملت غیور و شاهدوست ایران تبریک عرض نموده و برگی از اوراق تاریخ پرفراز و نشیب استان آذربایجان را که مربوط به نجات آن استان بدست فرمانده توانای ایران زمین شاهنشاه آریامهر میباشد از نظر میگذرانم در اینجا هدفم از ذکر تاریخ شرح یک سلسله وقایع و حوادث و ذکر سنوات و ارقام نیست بلکه توجه به ارکان تعریفی است که شاهنشاه آریامهر در سوم اردادماه دوهزار و پانصد و بیست و نه شاهنشاهی از تاریخ بیان و توجیه فرموده اند که «این مکتب میباید اصیلترین ارزشهای ملی و فردی و مبانی تحولات عمیق جوامع بشری را مورد تجزیه و تحلیل قرار داده و توجه هماهنگی کمیت و کیفیت مفهوم ارزشهای انسانی را بطور کلی - و ارزشهای اصیل و فرهنگ ایرانی را بطور اخص به نسل جوان امروز و نسلهای آینده این سرزمین بشناساند» (صحیح است) بدین ترتیب از نظر شاهنشاه خردمند ما تعریف علمی امروز تاریخ عناصر تشکیل دهنده‌ای را دربر خواهد داشت که عبارتند از:

- ۱- تجزیه و تحلیل اصیلترین ارزشهای ملی و فردی.
- ۲- تجزیه و تحلیل مبانی تحولات عمیق جوامع بشری در زمان مورد نظر.
- ۳- شناساندن مفهوم واقعی ارزشهای انسانی بطور کلی در اثر توجه هماهنگی کمیت و کیفیت.
- ۴- شناساندن ارزشهای اصیل و فرهنگ ایرانی بطور اخص به نسل جوان امروز و نسلهای آینده این سرزمین که با عنایت بارکان علمی تشکیل دهنده تعریف

عرضه شده مختصری درباره واقعه تاریخی نجات آذربایجان بدست ابرمرد تاریخ و ناجی حقیقی آذربایجان - شاهنشاه آریامهر بیان سخن میکنم:

ایرانی از روزیکه بدینا میاید باقتضاء ایرانی بودن و خون پاکی که از نیاکان خود دررگهایش بودیعه دارد بایرانی بودن خود و رژیم شاهنشاهی کثورش میباید و تا روزیکه سردر خاک کشد بسنن باستانی و آداب ملی خود عشق میورزد و برای حفظ آن همواره جان برکف آماده جان‌نثاری است (صحیح است). با حفظ این حقیقت بنیادی تحول عمیقی را که منتهی به نجات آذربایجان شد میتوان چنین خلاصه نمود که:

تسلط ارتش بیگانه در جنگ دوم جهانی و پس از آن بین سالهای ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۵ شاهنشاهی در آذربایجان میرفت تا حریم ملیت و قومیت و فرهنگ زبان و تمامیت ارضی و استقلال ملی ما را مورد تجاوز قرار دهد در آن زمان وحشت و ناامنی بر آذربایجان مستولی بود و آذربایجانی داشت ارزش فردی خود را از دست میداد چرا که هر لحظه میخواست بمقام دفاع از حقوق ملی خود برآید بدون درنگ ترور میشد و بمرو موجودیت اصیلترین ارزشهای ملی خود را نیز در معرض تهدید میدید - بدینجهت افراد وطن پرستی که خون پاک ایرانی در رگهایشان می‌جوشید نمیتوانستند در مقابل دست‌یوزیهای بیگانگان بی تفاوت بمانند. بدینسان بود که: در مورد سند تجزیه آذربایجان که متضمن سایر مسائل از این قبیل نیز بود رهبر میهن پرست ایران - شاهنشاه آریامهر فرمودند: (من ترجیح میدهم دستم قطع شود و چنین کاری را امضاء نکنم) (احسن است) و سپس با عزمی راسخ به ندای آذربایجانیها که در امر برانداختن حکومت پوشالی آذربایجان در حقیقت پیشقدم بودند پاسخ مثبت داده و فرمان حرکت ارتش دلیر ایران را بخطه آذربایجان صادر فرمودند. من آنروز که دانش‌آموز سیکل اول دبیرستان بودم در شهر میانه ناظر صحنه استقبال بی‌نظیر مردم رنج‌دیده ولی از بند رسته‌ای بودم که با فریاد جاوید شاه سربازان غیور میهن خود را در حالیکه اشک ذوق بچشم داشتند باغوش میکشیدند. (صحیح است) آری اینست سرفقای ملیت و پیوند جاودانی شاه و ملت ایران.

بانجات یافتن آذربایجان از یوغ بیگانگان مفهوم واقعی ارزشهای انسانی برای آذربایجانی تجدید جلوه نمود و بابر خرداری از آزادی و حقوقی که بموجب قوانین بملت ایران اعطاء شده است هماهنگی لازم بین حقوق و تکالیف مردم برقرار گردید و بمرور با تأمین عدالت اجتماعی در اثر

اجرای اصول انقلاب شاه و ملت و با اعتقادیکه هم‌میهنان عزیز بنظام شاهنشاهی و قانون اساسی دارند موجبات شناسائی ارزشهای اصیل و فرهنگ ایرانی برای نسل جوان امروز و فردا فراهم شده است اینک سالروز بیست و یکم آذرماه دوهزار و پانصد و پنج شاهنشاهی را بدانجهت گرامی داشته و جشن میگیریم که نقطه عطفی است در تاریخ ملت ما برای شناساندن سنن و آداب و فرهنگ و عرق ملی و همبستگی و پیوند ناگسستی ملی که در آن شاه ایران حافظ تمامیت ارضی و مظهر استقلال ملی است روز بیست و یکم آذرماه را عزیز می‌شمیریم زیرا که در آنروز ملت ایران بفرماندهی رهبر اندیشمند خود بجهانیان ثابت نمود همانطوریکه احترام بحقوق ملت جهان بصورت خصیصه اصیل روح ایرانی تجلی یافته است بایستی جهانیان نیز بحقوق کشور و ملت ایران را محترم بشمارند.

اکنون تحت رهبریهای داهیانه اعلیحضرت همایون محمدرضا شاه پهلوی آریامهر شاهنشاه ایران زمین وحدت و همبستگی ملت ما زیر پوشش چتر حزب رستاخیز ملت ایران و پیوند ناگسستی بین شاه و ملت و استقلال ملی ما در این جهان متلاطم بدرجه‌ای از کمال رسیده است که کشور ما در عرصه گیتی بنام جزیره صلح مشهور گشته است (صحیح است) و مردم این جزیره صلح تحت‌الوای ثبات و امنیت رهبریهای خردمندان شاهنشاه خود سرگرم پیاده کردن طرحهای عظیم عمران و آبادانی هستند که بسهمورد از برنامه ریزیهای معموله برای اجرای اینچنین طرحهای مفید اشاره میکنم:

اول - نظارت نمایندگان مجلس شورای ملی در تعیین اولویت برای توزیع اعتبارات موضوع تبصره ۱ قانون بودجه کل کشور در سال ۲۰۳۰ شاهنشاهی اجرای این برنامه ثمرات مفیدی را در برداشته که از آنجمله عبارتند از:

۱ - برقراری ارتباط مداوم و مستمر بین وکلای مجلس شورای ملی و موکلین آنان در حوزه انتخابیه بمنظور بررسی نیازمندیهای منطقه از نزدیک و اقدام بر رفع آنها با انعکاس مراتب بواحدهای اجرائی مربوط برای توزیع اعتبارات که کلا مثبت وحدت نظر کامل بین نمایندگان ملت و مسئولین اجرائی در زمینه تأمین خواسته‌های مردم میباشد.

۲ - جلب اعتماد بیشتر مردم زیرا وجود امکاناتی

نظارت مؤثر از نزدیک در پیاده‌شدن طرح‌های عمرانی مورد نیاز روستاها - موجب شده تا مردم توجه دستگاه‌های اجرائی در رفع احتیاجات محلی آنان بیشتر واقف و مؤمن باشند.

۳ - استفاده کامل از خودیاری روستائیان چه بصورت پرداختهای نقدی آنان یا مشارکت در بکار بستن نیروی انسانی لازم برای اجرای برنامه‌های عمرانی و آبادانی که بنظر اینجانب برنامه منظمی از این حیث از بهترین تدابیر بشمار میرود زیرا باتصویب هر نوع قانون مالیاتی یا تصویبنامه انجمنهای ملی هرگز نمیتوان تحت عناوین مالیات یا عوارض آنچه‌ان و جوهی را که مردم بارغبت تمام می‌پردازند جمع‌آوری کرد یا توجهاً بمنوعیت تبصره ماده ۱۳۰ قانون مجازات عمومی از مردم اینچنین بیگاری که با اشتیاق فراوان حاضر بانجام آن هستند گرفت.

۴ - اعتقاد مردم بحقیقت اصل و آگذاری کار مردم بخود مردم که اجرای اصل مذکور از نیات بلند شاهنشاه آریامهر سرچشمه گرفته است.

۵ - اعتقاد مردم بحقیقت آنچه که از طریق رسانه‌های گروهی در زمینه پیاده شدن طرح‌های عظیم عمرانی در سطح کشور میشوند بر مبنای مقایسه با آنچه که در شهر و روستای خود می‌بینند.

۶ - سرعت ودقت و دلسوزی در اجرای پروژه‌های عمرانی از طرف اهالی روستاها.

۷ - امید باختتام پروژه‌های تخصیص یافته بمناطق روستائی بلحاظ قابل هزینه بودن اعتبارات پادارنده برای مدتیکه انجام پروژه جریان دارد و عدم تسری شمول مقررات مالی دست و پاگیر نسبت بموردی که موجب دلگرمی روستائیان وفداکاری آنها در تمام رساندن عملیات اجرائی طرحهاست.

دوم - فعالیت دانشجویان داوطلب خدمت در اردوهای تابستانی عمران ملی - برداشت اینجانب از اجرای این برنامه توجه بآثار مترتبه بر آن بوده که عبارتند از:

۱ - طرح برنامه برای اوقات آزاد دانشجویان در فصل تابستان و جلوگیری از اتلاف وقت آنها.

۲ - جلوگیری از عواقب نامطلوب ناشی از بیکاری جوانان که ممکن بوده منجر بانحطاط اخلاقی و اعتیاد آنان بمواد مضره شود.

۳ - آموزش سیاسی عملی جوانان تحصیلکرده با

اعزام آنان بنقاط مختلف کشور و فراهم نمودن موجبات آشنائی آنها با اوضاع جغرافیائی و اقلیمی و اجتماعی و اقتصادی و آداب و سنن و لهجه و فلکلور محلی شهرها و روستا و مشاهده ثمرات مفید ناشیه از اجرای اصول انقلاب شاه و ملت و آثار برنامه ریزیهای حزبی.

۴ - بهسازی محیط زیست بایکار گرفتن مشتاقانه نیروی انسانی جوان و جلوگیری از بهدر رفتن این نیروی انسانی عظیم.

۵ - عمران و آبادانی نقاط دور افتاده مملکت با برنامه ریزی منطقه‌ای و بپیش بینی لازم و تدارک قبلی لوازم و تجهیزات و گره‌گشائی عملی از نظرهای اقتصادی - ارتباطی - فرهنگی و بهداشتی از مردم مناطق روستاها.

۶ - آموزش انجام کار گروهی بدانشجویان و آشنا ساختن آنان بامشکلات روزمره زندگی و ارائه طریق برای حل عملی این قبیل مشکلات و فراهم نمودن موجبات کمک اصولی برای تأمین هزینه تحصیلی و انتقال مدنیت شهری بسطح روستاها بوسیله آنان.

۷ - بهره‌گیری از خودیاری مردم روستاها در پیاده کردن طرح‌های عمرانی.

۸ - عرضه خدمات و کمک بدستگاه‌های اجرائی از حیث یاری دادن آنها در انجام وظایف وابسته با حذف برنامه‌های تشریفات زائد اداری و پشت میز نشینی و بر اساس نظریه‌شوراهای برنامه‌ریزی اردوهای عمران ملی در مراکز استان و فرمانداریهای کل در زمینه‌های: امور فنی ساده و ابتدائی - خدمات فنی و عمرانی - خدمات درمانی و بهداشتی - خدمات اجتماعی - آموزش فنی و حرفه‌ای و سوادآموزی که گمان میرود همانگونه که جزء برنامه کار دولت است با کنار گذاشته شدن سیستم مرکزیت مطلق امور در مرکز و اعمال سیستم مرکزیت نسبی یا عدم تمرکز امور باتفویض اختیارات بمسئولین استانی و شهرستانی - از برنامه‌های اردوی عمران ملی که بحق تدابیر و زحمات مسئولین این ستاد درخور تحسین و تقدیر است بتوان نتایج پرثمری بدست آورد.

سوم - طرح‌های عمرانی خاص ناحیه‌ای - این برنامه نیز باتوجه باینکه بر اساس انعکاس نیازهای شهر و روستاها بانجمنهای ملی تنظیم و پس از تصویب آنها بر اساس اعتبارات مربوط و توزیع منطقه‌ای آن بموقع اجرا گذاشته میشود نسبت به برآورد احتیاجات مناطق و رفع نیازهای ناحیه‌ای نقش مؤثری دارد بخصوص بانظارتی که آقایان استانداران محترم بر مجریان این طرحها در

سطح شهرستانها دارند نتایج مثبتی از اجرای این قبیل طرحها بدست آمده است که امید میرود اگر از نظر عدم شمول مقررات مالی دست و پاگیر و نقد محدودیت زمانی نگهداری اعتبارات تدابیری اتخاذ گردد و اعتبارات پادارنده در حال بمصرف اجرای پروژه‌ها برسد بازده فعالیت‌های عمرانی منطقه‌ای چندین برابر شود.

رئیس - آقای افتخاری وقت جنابعالی تمام شده است آقای سعید جوادی بفرمائید.

سعید جوادی - جناب آقای رئیس - همکاران محترم فردا خاطره پرفروغ هیجدهم ذیحجه مصادف با روز عید غدیر خم را که یادآور واقعه بزرگ تاریخ اسلام میباشد گرامی میداریم. در چنین روزی پیغمبر بزرگ اسلام حضرت رسول اکرم (ص) حضرت علی (ع) را بعنوان رهبر وهادی مسلمانان بعد از خود انتخاب کردند. این عید بزرگ دینی و واقعه مبارک تاریخ اسلامی را بمجموع مسلمانان تبریک و تهنیت عرض می‌نمایم (احسن).

تاریخ را ورق می‌زنیم و به ملت‌هایی برخورد می‌کنیم که با کمترین جریان مخالف از صحنه جهان محو و نابود شده و جز در تاریخ دیگر نامی از آنها باقی نمانده است

در صورتیکه تاریخ ۲۰۰۰ ساله شاهنشاهی ایران طوفانهای سهمگینی چون حمله اسکندر - غلبه اعراب و هجوم و آدمکشی چنگیز و بالاخره دوجنگ جهانگیر را از سرگذرانده و امروز محکم و استوار باسربلندی و افتخار پابرجا است. دلیل این استقامت و پایداری بستگی ناگسستی ملت ایران با رژیم شاهنشاهی و علاقه قلبی و باطنی مردم بمقام سلطنت است که همواره موجودیت و استقلال مملکت خود را حفظ کرده و هربار که در ارکان اداره کشور ضعف و موانعی پیش آمده است ملت نجیب ایران بادل و جان زیر پرچم شاهنشاهی خود جمع شده و پیاخته‌اند (صحیح است).

من از گذشته خیلی دور صحبت نمی‌کنم از شاهنشاهی هخامنشی - شاهنشاهی اشکانی - شاهنشاهی ساسانی و حتی از قیامها و نهضت‌هایی که حکومت اعراب را درهم کوبید و مجد و عظمت دیرین تجدید کرد حرف نمی‌زنم. و شاید لازم نباشد از اوضاع واحوال اواخر دوران صفویه که چگونه ملتی که پایتختش در اشغال اجانب بود و در فاصله چندسال برهبری نادرشاه افشار توانست تمامی خاورمیانه را از جبال قفقاز تا دل هندوستان جولانگاه سربازان غیور ایران نماید بحثی بکنم بهتر است فاصله را کوتاه کنم حتماً اکثر همکاران عزیز اوضاع واحوال شهریور ماه سال ۲۰۰۰ شاهنشاهی ایران را بیاد دارید من یقین دارم هیچ یک از افراد ملت ایران این واقعه شوم

و آن هجوم ناجوانمردانه به کشوری که مردمش جز صلح و دوستی طالب چیز دیگر نیستند فراموش نخواهند کرد.

در عصر فرخنده رضاشاه کبیر سردودمان جلیل پهلوی کارها سروسامان گرفت سروسامانی که پس از دودمان ساسانیان آرزوی هر ایرانی بود. ولی باردیگر حادثه‌ای تلخ و جانگداز روی نمود آتش جنگ دوم جهانی به زاد و بوم ما نیز سرایت کرد. پراکندگی و ناسامانی به هستی مردم ایران راه یافت. ملت از اینکه اهریمن جنگ او را از حرکت بسوی ترقی بازداشت آشفته و پریشان گردید در میان این آشفتگی‌ها و در بحبوحه این ناسامانی‌ها پروردگار توانا فرزند برومند رضا شاه کبیر را که یگانه کعبه امید و قبله دلها بود برانگیخت تا در تاریکترین روزهای تاریخ ایران در بحران آشفتگی و حساس‌ترین موقعیت از زمان که هر لحظه خطر سقوط استقلال سیاسی ایران را تهدید میکرد رهبری ملک و ملت و زمام کشور را بدست گیرد.

در ۲۱ آذرماه سال ۲۰۰۴ شاهنشاهی ایران بیگانه و بیگانه‌پرستان به تاراج مال و منال کشور و استفاده از امکانات مادی قناعت نکردند و دست به ربودن ایمان و انحراف فکر و متزلزل ساختن روح وطن پرستی افراد ضعیف زدند. دسته‌ای از بی‌خبری و بی‌تجربگی جوانان و دسته دیگر از طمع ورزی و زیادت طلبی فاسدان استفاده کرده و خواستند شاید بوسیله ایادی که در داخل ایران به اختیار گرفته بودند موجبات تجربه و تزلزل حاکمیت ایران را فراهم آورند. در آن روزها کابوس تجزیه سایش سوم خود را بر این کشور کهنسال افکنده بود. هیاهوی خائنین و وطن فروشان و مزدوران بیگانه که در صدد جدا کردن آذربایجان عزیز از خاک وطن بودند برپا شد این وقاحت و ناجوانمردی تاجائی رسید که بیگانه‌گان خواستار خودمختاری آذربایجان شدند ولی چون ایرانی‌های شاهدهوست و وطن پرست که به الهام قلب پاک امید خود را زنده نگه میداشتند آنها میدانستند که ملت شریف هزاران سال بانیری خدایپرستی و ایمان همیشه سرفراز بوده و زنده مانده است حاضر به قبول این ننگ و فروش وطن خود به بیگانگان نبودند (صحیح است) فداکاری و از خود گذشتگی کردند و قربانی‌ها دادند و تا آخر این واقعه شومی که تا ۲۱ آذرماه ۲۰۰۵ شاهنشاهی بانهایت مذلت و بدبختی بطول انجامید تعداد کشته شدگان به ده هزار نفر رسید.

رهبر عالیقدر مملکت براساس سوگندی که در اولین روز سلطنت خود یاد کردند به بهای تحمل مصائب گوناگون - فدا کردن جوانی - مبارزه و مقاومت در برابر شدايد و ناملایمت بسیار سنگینی که از قدرت بشرعادی خارج است و حتی استقبال از خطرات جانی تا پای نثار خون خود اراده فرمودند با فداکاری و جانبازی آذربایجان عزیز را از وجود عناصر بیگانه پرست پاك نمایند و به این جهت فرمان حمله و پیشروی به تبریز را صادر فرمودند رهبر خردمند در فرمان خود در موقع حرکت قوا بسوی آذربایجان خطاب به افسران و درجه داران ارتش دلیر ایران چنین میفرمایند « شما و همه افراد ملت باید بدانند که اگر ما فوراً و با تمام قوا برای نجات کشور اقدام نکنیم و این لکه بدنامی را از دامان میهن نزدائیم با کارهایی که در جریان است و با طرح و نقشه ای که مثنی وطن فروش برای ایران عزیز تهیه و آماده کرده اند درآتیه عمل بسیار دشوار و تقریباً غیر ممکن خواهد بود پس بر ما است که بدون اتلاف وقت و پیش از آنکه نقشه های شوم در آن منطقه کاملاً جامه عمل بخود گیرد این منطقه زرخیز را از چنگ اهریمنان ماجرا جو نجات داده و وظیفه میهنی خود را انجام دهیم » (احسن است).

در اجرای فرمان شاهنشاه عظیم الشان ارتش نیرومند و خدمتگزاران واقعی شاه و وطن با ملت ایران یک دل و یک زبان جان بکف به جهان و جهانیان نشان دادند که ایرانی در دفاع از استقلال وطن و تاج و تخت شاهنشاهی خود از هیچ خطری نمی هراسد و تا دم مرگ پیش می رود. سرانجام در ۲۱ آذرماه سال ۲۰۰۵ شاهنشاهی ارتش جوان و دلیر ایران وارد شهر قهرمان پرور تبریز شد. مردم حق شناس و وطن پرست این شهر که در نهایت مذلت و بدبختی در اسارت بیگانگان بسر می بردند قیام کردند و با استقبال هموطنان جنگی خود شناختند که قدر مسلم این استقبال نشان دهنده اراده ملت ایران و بهترین معرف روح ملی و خواسته قلبی مردم آذربایجان بود. لازم میدانم در این ساحت مقدس بنام نماینده مردم تبریز و بنمایندگی از طرف اهالی شاهدوست آذربایجان شرقی که هنوز خاطره محرومیت های گذشته را فراموش نکرده ایم اعلام دارم که موجودیت آذربایجان و آزادی و آسایش مردم این مرز و بوم مدیون عزم و اراده آهنین و توجهات شاهنشاه آریامهر است (صحیح است) و وظیفه خود میدانم سالروز ۲۱ آذر ۲۰۰۵ شاهنشاهی ایران را گرامی

بدارم و نجات آذربایجان و پیروزی دسر کوبی خائنان وطن را که یک رویداد بزرگ تاریخی و یک پیروزی عظیم سیاسی و اجتماعی برای ایران برهبری شاهنشاه خردمند بود به عموم ملت ایران تبریک و تهنیت عرض نمایم و بروان پاك شهدای ۲۱ آذر درود بفرستم (احسن است) و در این ساحت مقدس در مقابل شاهنشاهی که سمبل استقلال و آزادی است شاهنشاهی که پایه گذار عدالت اجتماعی و سعادت آینده مملکت ما است شاهنشاهی که رهبر سربازان شجاع و فداکار کشور و پدر فرزندان شهیدان مملکت است و شاهنشاهی که سایه پروردگار عالم است سر تعظیم فرود بیاورم و مراتب سپاس و حق شناسی خود و مردم شاهدوست آذربایجان را به خاکپای مقدسش تقدیم بدارم و فریاد بکشم تا شاید صدایم بگوش خیال بافان و بیگانه طلبان که در لاک خود مخفی شده اند برسد و هلله و شادی آذربایجانی را که این روزها در فضای کشور شاهنشاهی ایران طنین انداخته و بخارج از مرزهای ما منعکس شده است بشنوند و بدانند که پیوند جاودانی شاه و مردم و بخصوص مردم آذربایجان از قلب ملت ایران سرچشمه گرفته و با خون مردم وطن ما آبیاری میشود تا دنیای باقی است و خون در رگ ایرانی در جریان است شاهنشاهی ایران جاویدان و پایدار خواهد بود (احسن است).

رئیس - آقای بهنیا بفرمائید.

علی بهنیا - بنام خداوند متعال، جناب رئیس و همکاران گرامی قبل از آغاز مطلب لازم میدانم با داشتن ۳۰ سال سابقه خدمت معلمی از عنایات خاصه شاهنشاه آریامهر رهبر فرهنگ پرور و توانا از صدور اوامر مؤکد بدولت خدمتگزاران مادر اسر تأمین و تهیه مسکن جهت طبقه زحمتکش و شریف اجتماع ما یعنی معلمین کشور عرض حتشناسی کنم (احسن است) و همه میدانیم که معلم در حین تدریس و انجام وظیفه خطیر آموزش و تعلیم و تربیت نوپا و گان مملکت که سازنده و دارنده کشورند باید از رفاه و آسایش فکری برخوردار باشد و ضمن تدریس بدانند که زن و فرزندانش در مسکنی سکونت نموده اند که متعلق به خودشان بوده و از مطالبه وجه اجازه موجه آنهم مبلغ گزاف درمان هستند قدر مسلم اینست که با عواطف عالی شاهنشاه در آینده نزدیک مشکل مسکن معلمین حل و در اعطای مزایای کافی آنان دریغ نخواهد شد ولی باید باین نکته توجه شود که در دستگاه وزارت آموزش و پرورش عده ای نیز وجود دارند که موقع ورود بخد مت فرهنگ بنام و عنوان معلم استخدام شده و اغلب در حدود بیست سال سابقه تدریس و معلمی دارند که اینک چرخهای اداری

وزارت آموزش و پرورش را میگردانند و معلمین ما را در راه اجرای برنامه های آموزشی یاری و راهنمایی میکنند از جناب آقای وزیر آموزش و پرورش تقاضا میکنم در مورد اعطای مزایا این گروه زحمتکش را فراموش نفرمایند و همچنین سایر کارکنان دولت. پاسبانی که شب تا صبح در خیابانها و گذرها و پس کوچه ها در گرمای تابستان و سرمای شدید زمستان پاسداری میکنند و بیدار میمانند تا ما خواب راحت داشته باشیم انصافاً باید زندگیش بخصوص از نظر مسکن تأمین گردد.

مطلب دیگر، بسیار خوشوقتیم که در آغاز خدمت جناب دکتر کیانیپور در وزارت دادگستری دادگاه بخش شاهپور بدادگستری تبدیل یافت و من در اینجا از مساعی جناب آقای هنرمندی معاون محترم پارلمانی و اولیای ذیربط وزارت دادگستری تشکر میکنم. موضوع دیگری که در جلسات قبلی همکاران بصیر و ارجمند من بدان اشاره کردند نتیجه سرشماری اخیر و تهران گرامی مردم شهرهای کوچک و روستاهای کشور است که خوشبختانه مورد عنایت دولت خدمتگزار قرار گرفته. ضررهای اقتصادی و کشاورزی حاصله از تخلیه روستاها را میتوان تحمل کرد ولی از دست رفتن تدریجی سنن ملی و صمیمیت و خاق و خوی مهمان نوازی و عادات قومی تحمل پذیر نیست کما اینکه هر قدر بجمعیت پایتخت اضافه میشود گذشته از نابسامانی وضع ترافیک و صدها مشکل زندگی در تهران اصول انسانی و اخلاقی رو بقیه را می رود واز همکاری و معاضدت و مساعدت بهم دیگر کاسته میشود، محض نمونه توجه فرمائید اگر ماشین شما در یکی از خیابانهای پر جمعیت نقص فنی پیدا کند و شما مجبور باشید که آنرا کنار بکشید با وجود آنهمه عابر جزا موران راهنمایی و رانندگی کسی بداد شما نمی رسد و این پاسبانان راهنمایی هستند که ماشین شما را هول میدهند. صحبت از مأمورین راهنمایی شد این طبقه نیز در راه انجام وظیفه و مراقبت در امر حرکت و سائط نقلیه چه در گرمای تابستان و چه در سرمای شدید زمستان تحمل زحمت میکنند و خوشبختانه برانمائی میپردازند تا جریمه نشویم و من از زحمات این طبقه و این دستگاه روی این اصل انسانی تشکر و قدردانی میکنم (احسن است) و اما اصل مطلب بازگو از نجد و از یاران نجد. همه میدانیم که نوروز بعد، ۲۱ آذر سالروز نجات آذربایجان است:

ای همایون مرز ایران خالك آذربایجان

سرزمین روح پرور مرصرا آرام جان

تو همان مهدی که پروردی سلحشوران بسی
بهر حفظ کشور شاهنشهی اندر جهان
تو سر ایرانی و تو ویشه شیران نر
قهرمان می پروری در دامن خود هر زمان
تو در اقصی نقطه کشور از آن افتاده ای
تا شوی از بهر ایران پاسدار و پاسبان
در ره عزو شرف اندر ره شاه وطن
کشته ها دادی ندادی خویش بر بیگانگان
(احسن است)

توز آثار قدیم و شهریاران سلف
نقشی اندر سینه داری ز اردشیر بابکان
سالی از از پیکر ایران زمین گشتی جدا
دوخت این پیکر بسر شاه بزرگ مهربان
(صحیح است)
دودمان پهلوی ایران زمین را زنده کرد
یار بادا دست حق همواره بر این دودمان
صد هزاران رحمت حق بر رضاشاه کبیر
شاد بادا روح پاك آن شه خلد آشیان
زانکه بعد از صد هزاران خدمت از بهر وطن
جانشین خویش فرموده شاهی کاردان
آرزوی مجلس شورای ما اینست و بس
ملک بادا پایدار و شاه بادا جاودان
(احسن است)

۲۱ آذر نه تنها روز نجات آذربایجان و مردم قهرمان آذربایجان است بلکه دنیای ما ۲۱ آذر را روز نجات ایران میدانند و حق هم همین است. از ۲۱ آذر ۲۰۰۴ تا ۲۱ آذر ۲۰۰۵ خدامیدانند که بر آذربایجانی چه ها گذشت. قتل ها، غارت ها اعدامهای دسته جمعی و تاخت و تازهای نا بخردانه و همه و همه بانکای نیروی بیگانه نتوانست ذره ای از شاهدوستی و میهن پرستی مردم آذربایجان بکاهد (صحیح است) زیرا آذربایجانی با مهر ایران پرورش یافته و با عشق ایران بخاک خواهد رفت. آنروز آشکار و نهان گفتیم و نوشتیم که آذربایجانی اول ایرانی است بعد آذربایجانی آنروز بدوست و دشمن ثابت کردیم که چراغ ایرانیت این قوم سلحشور هزاران سال است درخشیده و تا ابد نیز خواهد درخشید (صحیح است) و هیچ تندبادی نتوانسته و نخواهد توانست این چراغ فروزان را که بدست نیاکان با عظمت ما پرتو افشانی میکند و شاهنشاهان دادگر و توانای ما بابر خورداری از قدرت لایزال ملت ایران پاسدار و نگهبان آند خاموش سازد زیرا آذربایجانی در طول تاریخ پر افتخار ایران بتحمل ناملایمات و شدائد عادت کرده

و خوشبختانه از به‌ته آزمایش وطن خواهی خالص درآمده
گرچه بسیار بماند به نیام اندرتیغ
نشود کند و نگردد هنر تیغ نمان
شیرهم شیر بود گرچه بزنجیر بود
نبرد بند و قلاده شرف شیر ژبان
البته اشغال ناجوان مردانه کشور بوسیله ابرقدرتها و متعاقب آن
جدائی آذربایجان از مام میهن برای هرایرانی وطن
پرست مایه نهایت تأسف و تأثر بود و همه مردم شریف
این مملکت نگران اوضاع ناگوار ایران آن روز بوده و
خون دل میخوردند و میسوختند و میساختند و چاره‌ای
نداشتند برای اینکه الحکم لمن غلب ولی آنانکه عمری
بر آنان گذشته و در جریان حوادث ناظر بودند نیک
میدانند که شاهنشاه دلسوز ما که بیش از همه ما در
این واقعه رنج میبردند و شب‌ها تا صبح نمی‌خوابیدند در
فکر نجات آذربایجان عزیز تا چه حد ناراحت بودند و در
مقابل مطامع دیگران تا چه اندازه ایستادگی و مقاومت
فرمودند تا جائیکه در پاسخ یک پیشنهاد بوسیله نخست
وزیر وقت که همکار عزیز جناب دکتر افتخاری بآن اشاره
کردند چنین فرمودند:

گرا نگشتهایم شود بند بند

و یا خود وجودم بیابد گزند

محال است امضای فرمان کنم

بدین درد اینگونه درمان کنم

(احسن است).

بالاخره ۲۱ آذر ۲۰۵۰ شاهنشاهی شاهنشاه با ملاحظه
همه جانبه فرمان آزادی آذربایجان را صادر فرمودند تا ستون
ارتش بسوی آذربایجان رهسپار گشت مردم آذربایجان
که منتظر چنین فرصتی بودند مردم آذربایجان که عاشق
و خواهان تمامیت ارضی کشور خود بودند گفتند.

زر و زور دگران باد برای دگران

پیش ما خالک وطن روضه رضوان باشد

ای جوانان همگی روی بدین کعبه نهید

عزت ما همه در شوکت ایران باشد

عاشقان وطن از مرگ ندارند گریز

مرگ به زانکه وطن خوار و پریشان باشد

(صحیح است).

بالاخره خدای ایران بیاری شاهنشاه ایران و ملت
فداکار ما برخاست و با عزم استوار فرمانده بزرگ ما همزمان
با ورود ستونهای ارتش با آذربایجان مردم این استان قهرمان
پرورسزای خائنین بشاهنشاه و میهن را کف دستشان
نهادند و آنانرا بخارج از مرز ایران ستواری ساختند.

و بدین ترتیب آذربایجان با غوش مادر میهن بازگشت
وروز ۲۴ آذر روز نجات آذربایجان بشمار آمد روزی بسیار
فرخنده و بسیار تاریخی و بزرگ.

روزی که داد زد بجهان مادر وطن

کومادری چون که چنین رهبر آورد
کورهربری که اینهمه اسباب افتخار

بر پیشگاه پاک چنین مادر آورد (احسن است)
امروز هرایرانی حششناس از ترقیات شگرف میهن پر-
افتخار خود احساس غرور میکند امروز ایرانی داریم آباد و
کشوری داریم آزاد و آرتشی داریم نیرومند آرتشی که در
بلندیهای جولان حافظ صلح خاور میانه است و آرتشی که در
ماوراء خلیج فارس خلیج ابدی فارس که تغییر نامش برای
همیشه در قاموس زندگی ملت ایران از محالات است در
حریم حیاتی ایران از آبهای میهن ما پاسداری میکنند که
نمونه‌های آنرا صبح ۲۱ آذر مشاهده خواهند نمود ویر
قدرت آفرین این نیروهای لایزال یعنی فرمانده عظیم الشان
ملت ایران درودها خواهند فرستاد.

اینک من بنوبه خود در برابر اینهمه فداکاریها،
اینهمه حسن تدبیرها، اینهمه کاردانیهای شاهنشاه نابغه و
بی نظیر ایران زمین سرتعظیم فرود میآورم و بنام ملت
ایران به پیشگاه با عظمتش درود فرستاده بقای عمر و
دوام شاهنشاهی دودمان پهلوی را از درگاه حضرت احدیت
مسئلت مینمایم (احسن است).

رئیس - آقای حریری بفرمائید.

اشرف حریری -

بنام خداوند جان و خرد کز برتر، اندیشه برنگذرد
جناب رئیس، جنابان نمایندگان محترم، در سالهای
تیره و تار بعد از وقایع شهریور دوهزار و پانصد شاهنشاهی
که حکومت مرکزی ایران دستخوش مشکلات و مصائب
فراوان ناشی از اشغال کشور بود، عده‌ای عناصر بیوطن
با حمایت بیگانگان، ندای شوم تجزیه طلبی سرداده و در
استان آذربایجان غائله‌ای بزرگ بوجود آوردند. مردم این
مملکت در حالیکه هنوز از زیر بار ضربه شدید حادثه شوم
شهریور، قد راست نکرده بودند، با حادثه ناگوار دیگری
روبرو شدند. تا آن زمان اکثر مردم تصور میکردند چنانچه
جنگ دوم جهانی برفع متفقین تمام شود، کشور ما که
پل پیروزی لقب گرفته بود و در کنار متفقین جای داشت
سهمی در این پیروزی خواهد داشت. اما حادثه بیست و
یک آذرماه ۱۳۰۴، نشان داد که مملکت ما بجای پاداش
خدمت ضربه سختی خورده است و با خطر جدی تجزیه

روبرو است. خطری بسیار عظیم و حادثه‌ای دهشت‌آور که
در بسیاری از کشورهای جهان حوادثی نظیر آن به
از دست دادن استقلال سیاسی و حاکمیت ملی‌شان منجر
شده بود. تا اینکه رهبر فرمانده بزرگ کشور ما، شاهنشاه
آریامهر، با استظهار به عنایات خداوندی و با اتکاء به
نیروی لایزال ملت به استقلال حادثه شتافت و به رفع
مسأله همت گماشت (صحیح است). بنرمان همایونی
ستونهای از ارتش شاهنشاهی بسوی آذربایجان به
حرکت درآمدند در حالیکه جانبازان آذربایجانی، داوطلبانه
دوش بدوش و پیشاپیش برادران سرباز خود قرار داشتند.
در اینموقع مردم رشید آذربایجان یکپارچه قیام کردند و
آذربایجان پس از یکسال اسارت نجات یافت (صحیح است)
از آن تاریخ روز بیست و یک آذر بعنوان یک روز شکوهمند
و افتخار آفرین دیگر بر روزهای غرور انگیز تاریخ ما افزوده
شد بیاد بود این پیروزی بزرگ و این روز تاریخی که
فرزندان پرشور وطن ما در راه حفظ و حراست تمامیت ارضی
ایران وظیفه مقدس خود را بنحو احسن انجام دادند و
بسیاری جان خود را در این راه فدا کرده شربت شهادت
نوشیدند، روز نجات آذر با بجان را گرامی میداریم و به روان
پاک شهدای این روز تاریخی درود میفرستیم (احسن است)
و سیاس بیکران خود را به پیشگاه فرماندهی بزرگ
مملکت و ناجی آذربایجان شاهنشاه آریامهر تقدیم میداریم.
شاهی که دنیای امروز اقدامات شجاعانه و افکار مترقیانه
و طرحهای مبتکرانه و انقلابی معظم له را در زمینه‌های
مختلف دفاعی و اجتماعی و اقتصادی که بر مبنای بهروزی
ورقاه و آسایش نه تنها قوم ایرانی بلکه نوع انسانی بی‌ریزی
شده است، با دیده تحسین و تمجید مینگرد. دشمنان ایران
باید بدانند که قدرت سلطنت پهلوی در ایران بر قدرت ملی
استوار است و چون این قدرت که از نیروی ملت مایه
گرفته است همواره برفع ملت بکار گرفته میشود، از این لحاظ
همواره موفق و سازنده و شکست ناپذیر بوده و خواهد بود
(صحیح است) و اگر ایرانی حق شناس شاه خود را بعنوان
یک فرمانده و یک رهبر و معلم بزرگ می‌ستایند برای
اینستکه می‌بیند لحظه‌ای در راه تأمین امنیت و آسایش
و رفاه ملت آرام ندارند و با کفایت و درایتی بی نظیر مملکت
را رهبری میفرمایند. انقلاب شاه و ملت و رهنمودهای
شاهنشاه در مواقع مختلف در جهت تداوم این انقلاب،
دلیل بارز این مدعا میباشد. حد و اواسر و ماده‌ای اخیر
شاهنشاه را باید مرحله تکاملی دیگری از انقلاب ثمربخش
شاه و ملت بشمار آورد، رهبر داهی ما، در این رهنمودها،
وظیفه تازه‌ای برای مسئولین امور تعیین فرموده اند تا هر
مسئوری خود را بمفهوم واقعی این مسئول احساس کند. زیرا

کشور ما در چنان مرحله‌ای از پیشرفت و رشد قرار دارد که
اگر احیاناً بتوان ادامه بعضی از کمبودها را به دلایلی
پذیرفت اما هرگز نمیتوان بهانه‌های ندانم کاری‌ها کم
کاری‌ها را قبول کرد. (صحیح است) صدور فرامین
همایونی مبین این امر است: در اینموقع که جامعه نوین
ما در حال حرکت سریع بسوی مقصد خود تمدن بزرگ
است، رهبر آگاه ما، برای حرکت سریع، نظارت عالی و
مستمر و دقیقی دارند و هرگونه انحراف و احیاناً کجروی
را هر قدر هم کوچک باشند در مد نظر دارند و بموقع خود
مسئولین امور و افراد جامعه را تذکر داده و ارشاد میفرمایند
حال که انقلاب اجتماعی و ضد استعماری شاه و ملت
سیمای مملکت را دگرگون ساخته و جامعه نوینی را قالب
ریخته است، و درباره دخالت دولت بمنظور جلوگیری
از مفاسد یک اقتصادی برنامه واقفانگسیخته توافق عمومی شده
است صاحبان صنایع و سرمایه داران و سرمایه گذاران و کارگران
و کشتکاران همه به دولت روی آورده‌اند تا با برقراری
بنیادهای یک اقتصاد منظم، تولید و توزیع و مصرف آنها
را یاری داده و از بحران‌ها نجات دهد؛ دولت از نظر
اقتصادی در زمینه کنترل تجارت و تعیین قیمت‌ها و مزد‌ها
مسئولیت دارد و موظف است که با تکمیل قانون کار و
بیمه‌های اجتماعی و از طریق قیمت گذاری صحیح و نظارت
بر مرغوبیت کالاها، در برابر تورم و منافع سرشار تولید کنند،
های بزرگ سودجو، از مصرف کنندگان حمایت کند و
برای اینکه مردم از افزایش مرتب قیمت‌ها و کمبود مسکن
و بعضی از مواد ضروری گله‌مند نباشند، دخالت دولت
جهت تأمین مسکن گروههای کم درآمد و با درآمد ثابت و
تضمین تولید و توزیع مواد ضروری مردم کاملاً لازم است
توسعه و گسترش صنعت در کشور مسائل جدیدی را
پدیدار ساخته است و چهارچوب صنعت و اقتصاد در این
دوره چنان بهم پیوسته است که دیگر بخشهای اصلی آن
از هم دیگر و از کل اقتصاد ملی جدائی ناپذیر است و در
هر جا پای مصلحت ملی در میان بیاید دولت موظف میشود
که وارد گود شود. همه مواردی که شاهنشاه در فرامین
اخیر خود یادآوری فرموده‌اند اهم مسائل روز مملکتی را
تشکیل میدهند بدیهی است، بررسی‌های دقیق و پی‌بردن
به علل نارسائی‌ها، راه‌حل‌هایی را هم بدنبال خواهد داشت
چه، با دانستن علت درد و بیماری مداوای آن آسان خواهد
بود. از جمله در اجرای اوامر سلو کانه، مسئولین اجرایی
مملکت مکلف شده‌اند نسبت به اتمام طرحهای عمرانی
نا تمام و ناقص اقدام نمایند. در این زمینه پیشنهاد مینماید

بهرتر است برای اطلاع دقیق از تعداد طرحهای نیمه تمام در سطح سلکت، از اطلاعات نمایندگان محترم مردم در مجالس قانونگذاری استفاده شود تا اولویت تکمیل طرحهایی که در معرض نابودی قرار دارند بدرستی تعیین شود. (صحیح است) چون با عنایت آقای دکتر خطیبی مدیر عامل محترم جمعیت شیروخورشید سرخ ایران، یک بیمارستان مجهز یکصد تختخوانی با خانه های سازمانی برای پزشکان در شهرمرزی آستارا احداث شده است که مورد بهره برداری قرار گرفته و در بازدید اخیرشان از این بیمارستان، با توسعه و گسترش آن تا یکصد و پنجاه تخت خواب موافقت فرموده اند و برای ایجاد خانه جوانان هم اعتبار لازم را تأمین و تخصیص داده اند، وظیفه دارم مراتب سپاس مردم آستارا را حضور ایشان تقدیم داشته و توفیق روز افزون ایشان را در اجرای منویات شاهنشاه و والاحضرت نیکوکار شاهدخت شمس پهلوی ریاست عالی جمعیت شیروخورشید سرخ ایران، از خداوند بزرگ مسئلت دارم. (احسنت)

۴ - طرح گزارش شور اول کمیسیون امور اقتصادی و دارائی راجع به اصلاح قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود امر عبور و مرور در تهران.

رئیس - وارد دستور میشویم گزارش شورای اول اصلاح قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود امر عبور و مرور در تهران مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور اول از کمیسیون امور اقتصادی و دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور اقتصادی و دارائی در جلسه روز شنبه ۲۵۳۵/۹/۱۳ با حضور آقای علی اصغر طباطبائی معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی لایحه شماره ۶۲۱۸۲ مورخ ۲۵۳۵/۹/۸ دولت راجع به اصلاح قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود عبور و مرور در تهران را که در جلسه روز سه شنبه ۲۵۳۵/۹/۹ بمجلس شورای ملی تقدیم و بشماره ۴۳۵ چاپ گردیده است مورد رسیدگی قرارداد و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

لایحه قانون اصلاح قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود امر عبور و مرور در تهران ماده واحده - عبارت زیر به اول تبصره ۲ ماده واحده قانون وصول مالیات از اتومبیل های سواری برای بهبود

امر عبور و مرور در تهران مصوب اسفندماه ۱۳۵۴ (۲۵۳۴) اضافه میشود:

«اتومبیل های سواری و سواری بیابانی دربار شاهنشاهی که بابرچسب مخصوص مشخص شده باشند».

مخبر کمیسیون امور اقتصادی و دارائی - محمد علی ادیب مجلسی رئیس - کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بمرور در شور ماده واحده رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. در ماده واحده نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینمایم اتومبیل های شماره شهرستان تا آخر سال ۲۵۳۶ حق داشته باشند بدون پرداخت مالیات نسبت به تعویض شماره اتومبیل خویش از شهرستان به تهران اقدام و فقط عوارض سالیانه را پرداخت نمایند.

علی اکبر توتونچیان

رئیس - لایحه و پیشنهاد برای شور دوم به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵ - طرح گزارش شورای اول کمیسیون دادگستری راجع به روابط موجر و مستأجر.

رئیس - گزارش شورای اول لایحه روابط موجر و مستأجر مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شورای اول از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی کمیسیون دادگستری در جلسات عدیده با حضور آقایان اسماعیل هنرمندی معاون وزارت دادگستری و منوچهر بهرون معاون وزارت مسکن و شهرسازی لایحه شماره ۵۱۴۷۶ مورخ ۱۳۵۱/۱۰/۲۰ دولت راجع به روابط موجر و مستأجر که در جلسه روز سه شنبه ۱۳۵۱/۱۰/۲۶ تقدیم و بشماره ۵۵۹ چاپ گردیده است و از لوائح معوقه دوره ۲۳ قانونگزاری بوده و طبق تقاضای دولت در جریان رسیدگی قرار گرفته است مورد بررسی قرارداد و در جلسه روز یکشنبه هفتم آذرماه دوهزار و پانصد و سی و پنج با اصلاحاتی تصویب کرد اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

گزارش شورای اول از کمیسیون مسکن و شهرسازی بمجلس شورای ملی

کمیسیون مسکن و شهرسازی در جلسه روز چهارشنبه ۲۵۳۵/۹/۱۰ با حضور نمایندگان دولت لایحه راجع به روابط موجر و مستأجر را مورد رسیدگی قرار داد و مصوبه کمیسیون دادگستری را با اصلاحاتی تصویب کرد.

اصلاحات مذکور در جلسه روز یکشنبه ۲۵۳۵/۹/۱۴ کمیسیون دادگستری با استثنای حذف تبصره های ۴ و ۵ ماده ۱۴ مورد تأیید قرار گرفت.

اینک گزارش آن را به مجلس شورای ملی تقدیم می دارد.

مخبر کمیسیون مسکن و شهرسازی - جعفرقلی پیرزاده رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای شریعت بفرمائید.

شریعت - جناب آقای رئیس، همکاران محترم تردیدی نیست که در تنظیم این لایحه اعضای محترم کمیسیون دادگستری و کمیسیون مسکن و شهرسازی و همچنین نمایندگان محترم دولت زحمت بسیار کشیده اند ولی بنظر من لایحه ای که تنظیم شده وافی بمقصود نیست این لایحه یکی از مهمترین قوانینی خواهد بود که در این دوره قانونگذاری از تصویب مجلسین خواهد گذشت بنابراین جاداشت در رفع مشکلاتی که در این مورد با آن روبرو هستیم دقت بیشتری می شد البته من در این باره پیشنهاداتی دارم که بموقع به کمیسیونهای مربوط تقدیم خواهم کرد اما مطالبی که در کلیات بنظم رسید در چند مورد است که عرض میکنم یکی الزامی بودن تنظیم سند رسمی اجاره است که باید در این لایحه تأکید و قید می شد چون متأسفانه عده ای از موجرین بعلت فرار از پرداخت مالیات و حقوق دولتی و عوارض شهرداری و غیره و همچنین برای اینکه بتوانند ایراداتی به سند عادی بگیرند و بهانه هایی بگیرند، از تنظیم سند رسمی اجاره خودداری می کنند در صورتیکه بهتر است سند رسمی تنظیم گردد تا هم مالیات پرداخته شود و هم از عوارض دیگر جلوگیری شود. ولی متأسفانه در این لایحه در این مورد چیزی دیده نمی شود مسئله دوم مسئله کم کردن کار دادگاهها است. در اینکه، این لایحه بهتر از لایحه سال ۱۳۳۹ هست تردیدی نیست در این لایحه بوضوح و آشکار بمواردی اشاره شده که موجر و مستأجر می توانند دادخواست تخلیه بدادگاه تقدیم کنند در صورتیکه بعضی از این موارد احتیاج ندارد که برای تخلیه بدادگاه برود، دادگاهها در حال حاضر گرفتاری زیاد

دارند و خوشبختانه وکلای دادگستری و قضاتی که بنمایندگی انتخاب شده اند در مجلس تشریف دارند و استحضار دارند که بعلت کثرت کار دادگاهها وقتی دادخواستی برای تعدیل اجاره بها یا تخلیه یا هرگونه دادخواستی راجع به روابط مالک و مستأجر بدادگاهها داده می شود چون شعب دادگاههای بخش تعدادشان محدود است کار رسیدگی بسیار طولانی میشود مثلاً در آبانماه امسال دادخواستی داده شده که اولین جلسه رسیدگی را برای تیر ماه سال ۲۵۳۶ تعیین کرده اند یعنی بعد از هشت ماه بفرض اینکه در این مدت یعنی تا تیر ۳۶ یکی از طرفین دعوا متوسل بوسایل قانونی برای تجدید جلسه دادرسی نشود، بفرض اینکه اختطاریه ها بموقع ابلاغ شود، هشت نه ماه طول می کشد تازه در این جلسه برای معاینه و تحقیق محلی دادگاه قرار صادر می کند برای این قرار هم یک مهلت هشت نه ماهه داده می شود اگر در آن مهلت هم یکی از طرفین دعوا متوسل بیکدی از وسایل قانونی نشود و یا دادگاه اشتغال به پرونده دیگری نداشته باشد و از همه مهتر مجری قرار در اختیار دادگاه باشد این قرار اجرا میشود ولی معمولاً یکی از اصحاب دعوا برای طولانی کردن جریان دادرسی در روز اجرای فرار حاضر نمی شود و بدون حضور وی قرار اجرا میشود بناچار دادگاه برای اینکه صورت جلسه باطلاع طرفین برسد جلسه دیگری تعیین میکند و برای این جلسه هم هشت یا نه ماه دیگر وقت تعیین می شود که طرفین در دادگاه حاضر شوند و صورت جلسه و معاینه محل را مطالعه کنند تا اینجا شد سه تا ۸ ماه یعنی حداقل ۴ ماه و بعد از این جلسه اگر دادگاه موجبات صدور رأی را کافی دانست حکم صادر می کند که بعد از یک یا دو ماه بطرفین ابلاغ می شود و مسلماً طرفی که محکوم شده استینیان میدهد که آن هم یکسال طول می کشد پس حدود دو سال در دادگاه بدوی و یکسال در استیناف که می شود سه سال طول می کشد تا یک حکم بمرحله قطعی برسد ضمناً از تاریخ قطعی شدن حکم تا اجرای آن حداقل ششماه وقت لازم است تا خانه ای تخلیه شود. ملاحظه میفرمائید طبق قوانین فعلی که دادگاهها معتقدند که سریع هم اقدام می کنند حداقل سه سال و نیم رسیدگی بیک پرونده و حصول نتیجه بطول انجامیده است بنابراین وقتی بطور روشن در این لایحه قید کرده اند که در مورد کسانی که از تاریخ انقضای مدت اجاره آنها کمتر از ۵ سال گذشته باشد بمدت دو سال و اگر بیش از ۵ سال گذشته باشد بمدت

یکسال مهلت بدهند و اگر با موجد توافق نکرد موجد می‌تواند دادخواست تخلیه بدهد معنی‌اش اینست که با آن مدتی که عرض کردم رسیدگی در دادگاه بطول میانجامد می‌شود نه سال و نیم و این صحیح نیست بنابراین باید در این لایحه تفاوتی قایل می‌شدند بین خانه‌هایی که با سند رسمی با جاره واگذار شده و خانه‌هایی که سند عادی دارند و یا اصلاً سندی تنظیم نگردیده است بدین معنی که امر تخلیه در مورد اسناد رسمی را با اجرای ثبت واگذار می‌کردند و در مورد اسناد عادی یا اجاره‌هایی که فاقد سند هستند از طریق دادگاه اقدام نمایند.

زیرا بر اساس مفاد سند رسمی اجرای ثبت می‌تواند تشخیص بدهد که من مستأجر یا من موجد حق دارم که تقاضای تخلیه بکنم یا نه وقتی سند رسمی تنظیم می‌شود تاریخ و شرایط مشخص است لذا بهتر است در اسناد رسمی امر تخلیه را واگذار کنند با اجرای ثبت و اجرای ثبت با توجه باین قانون اگر حق یا تقاضی باشد حکم به تخلیه خواهد داد. مراجع دادگاه برای اثبات ادعای یکی از اصحاب دعوا است و در مورد سند رسمی نیازی ندارد که ادعائی ثابت شود و من که سند رسمی در اختیار دارم احتیاجی نیست که بدادگاه مراجعه کنم و سه سال و نیم منتظر شوم وقتی سند رسمی اجاره تنظیم شده باشد امر تخلیه‌اش را بر اساس مواد ۱۴ و ۱۵ این قانون واگذار کنید با اجرای ثبت و در مواردی که سند رسمی تنظیم نشده و سند عادی تنظیم شده یا سند ندارد رسیدگی بدان را بدادگاه ارجاع کنید این پیشنهاد را مطالعه کنید می‌توانید دو سه ماه مهلت بدهید از تاریخ ابلاغ تا روز تخلیه که مستأجر وقت کافی داشته باشد برای تخلیه منزل، مثلاً موارد مندرج در بند ۴ و بند ۱۰ ماده ۱۴ و تبصره‌های ۴ و ۵ و ماده ۱۴ بهیچوجه نیازی بمراجعه بدادگاه ندارد و اجرای ثبت می‌تواند این کار را خیلی سریعتر و بهتر انجام بدهد از موارد دیگری که بنظر من رسید اینست که مفاد ماده ۱۵ همان مفاد ماده ۱۴ است و اصولاً نیازی بماده ۱۴ نیست و بنظر من باید این ماده حذف شود و من از اعضای کمیسیون دادگستری و کمیسیون مسکن و شهرسازی استدعا دارم که باین مسئله توجه فرمایند که در کشور ما کمبود مسکن بان نحو که در روزنامه‌ها عنوان می‌شود نیست، ما در شهرهای بزرگ در اثر ترقیات شگرف مملکت و تحت رهبریهای شاهنشاه آریامهر گودنشین و زاغه نشین نداریم (یکنفر از نمایندگان - خود شاهنشاه باین امر اشاره

فرمودند.) البته مشکل مسکن هست و کمبودهایی داریم ولی نه بانصورت، همه ما طالب آن هستیم که خانه‌هایمان را تبدیل به احسن بکنیم و جای بهتری بسازیم. گفته شده که در تهران ۶ هزار واحد مسکونی خالی است آقایان جای تأسف است زیرا کسی نمی‌آید سرمایه‌ای بکار بیاندازد و خانه‌ای بسازد و همینطور آن را رها کند که مستهلک شود تعدادی واحد مسکونی خالی هست که موجد بخاطر مشکلات قانونی آنها را به اجاره نمیدهد (یکنفر از نمایندگان - ۶ هزار واحد است) بهر حال ۶ هزار را که قبول دارید این‌ها چرا باید خالی باشد؟ علت آن است که موجد می‌بیند وقتی خانه‌اش را با جاره واگذار می‌کند دیگر مالک آن نیست بیاید تعصب را کنار بگذاریم من خودم مستأجر هستم، موجد هم هستم و بمناسبت شغلم که وکالت دادگستری است باین مشکلات آشنا هستم این مشکل یک مشکل مملکتی است مشکل تهران نیست در شهرهای کوچک هم این مشکل هست بنابراین بیاید واقعیات را در نظر بگیرید و در رفع این مشکل کوشش کنید. در همین لایحه مهلتی قابل شدند برای مستأجرین که بیش از ۵ سال در خانه‌ای سکونت دارند یعنی بآنها مهلت یکساله داده‌اند البته من در این مورد پیشنهاداتی دارم که بکمیسیونهای مربوط خواهم داد ولی نظر کلی‌ام اینست که این امر با اجرای ثبت واگذار شود نه بدادگاه تا سه سال و نیم هم در آنجا معطل نشوند کار دادگاه‌ها را بیشتر نکنید بگذارید دادگاه‌ها به کارهای اساسی دیگری که دارند برسند بهر حال استدعای من اینست که تعصب را کنار بگذاریم و واقعیات را در نظر بگیریم تا این مشکل را بتوانیم بنحو احسن برطرف کنیم (احسنت - احسنت)

رئیس - آقای ظفری فرمائید.

ظفری - ریاست محترم مجلس شورای ملی همکاران عزیز و ارجمند، مطالب کلی که من قصد دارم در کلیات این لایحه بعرض برسانم بنظر من یکی از دردهای بزرگ مملکت است و یکی از دردهای بزرگ اجتماع ماست، اگر نگوییم که بزرگترین در اجتماع ما است. در واقع می‌خواهم بگویم قانون مالک و مستأجر فرع بر مسئله زمین و مسکن است. جامعه ما با مشکل بزرگی روبروست این تنها یک مشکل اقتصادی نیست یک مشکل اجتماعی مملکت ما است مشکل بزرگی است که می‌تواند روال جامعه ما را از مسیر خودش بدراورد و می‌تواند جامعه ما را از مسیر اخلاق منحرف بکند (صحیح است) و آن مسئله نداشتن یک رویه صحیح در عرضه یک کالا است که

مورد نیاز همه است شما کسی را پیدا نمی‌کنید بروی زمین که نیازی بان نداشته باشد، و تأمین خانه احتیاج بر زمین دارد وقتی بهای زمین بطور سرسام‌آور بالا می‌رود یعنی امکان دسترسی بخانه برای همه سطوح مملکت میسر نیست (صحیح است) همکاران عزیز توجه شمارا باصل چهاردهم انقلاب جلب می‌کنم شاهنشاه ایران اعلام میدارند که با گرانفروشی مبارزه کنید و قیمت عادلانه برای کالاها تعیین کنید یکی از این کالاها زمین است حالا ببینید گرانفروشی چی هست و قیمت عادلانه کدامست برای تهیه یک کالایی مردم بکسانی مراجعه می‌کنند افرادی وظیفه دار تأمین بعضی از کالاها می‌شوند نیاز مردم می‌شوند بازرگانی هست که عدس و نخود و لوبیا و غیره تهیه می‌کند بسمزعه می‌رود و اینها را تهیه می‌کند و در دسترس مردم قرار میدهد این بازرگان حق دارد بخاطر هزینه‌هایی که برای انبار کردن کالا و برای حمل آن مصرف میکند و درصدی که فاسد می‌شود یک سود عادلانه که می‌بایست بانظارت دقیق دستگاههای اجرایی مملکت باشد برای آن تعیین کند. احتمالاً این شخص گهگاه ممکن است دچار زیانهایی هم بشود ولی مسئله زمین را بررسی کنیم زمین چیزی نیست که اگر آنرا انبار نکنیم خراب بشود زمینی است متعلق بملت ایران که بایستی ملت ایران از آن استفاده کند ولی کسانی هستند که می‌آیند و با سرمایه گذاریهای عدیده‌ای که از صندوق ملت و مملکت انجام میشود بفتح خود استفاده می‌کنند از صندوق مملکت خیابان کشی میشود برق تأمین می‌شود و آبهایی که هدر میرفت مهار میشود لوله‌های گاز و تلفن و سایر وسایل فرهنگی و آموزشی در شهر ایجاد میشود و آنوقت آن زمین خوار از قبال سرمایه گذاری ملی که انجام گرفته مردم کم درآمد مملکت را می‌چاپد و بار بگردن آنها می‌گذارد پس مسئله اصلی زمین است خرید و فروش زمین بخاطر اینکه جامعه‌ای با اقتصاد مومکراتیک هستیم در شرایطی می‌تواند گرانتر بفروشد بسرود که صاحب زمین سرمایه گذاری ویژه‌ای را کرده باشد مثلاً برقی را ایجاد کرده باشد بقیمت قانونی که دولت تعیین کرده است آبش را تأمین کرده باشد خیابان کشی و غیره را انجام داده باشد و آنوقت به نسبت متراژ زمین سود عادلانه‌ای هم در نظر بگیرد و بسوی کارهای خلاق دیگر کشانده شود نه اینکه ملت ایران از همه کارهای خلاق دوری گزیند و بدنبال احتکار زمین برود شما

سودهای کلانی را که از این بابت تصیب کسانی شده در نظر بگیرید و فساد اخلاقی را که نتیجه چنین درآمدهائی است در نظر بگیرید (احسنت) آنوقت متوجه میشوید که جامعه ما واقعاً با روبروشدن با مسئله زمین یکی از اساسی‌ترین مسایل حال و آینده را در بردارد من هرگز ندیدم کسانی که احتکار زمین می‌کنند زبان به بینه همیشه سیاستها از طریق دستگاه اجرایی کمک کرده که اینگونه افراد با سودهای فراوان روبروشوند امروز زمانی فرارسیده که در نتیجه رهبری شاهنشاه ما باید باین مسائل رسیدگی کنیم آیا دستگاه اجرایی مملکت شرایط بهتری را جستجو می‌کنند برای اینکه جلوی سودجویان را بگیرد من یک گروه پزشکی را می‌شناسم، شاید ذکر این مثال بسیار روشن کننده باشد، حتماً شما هم می‌شناسید کسانی که بهترین تحصیلات خودشان را در بهترین دانشگاههای جهان انجام داده‌اند و بمملکت برگشته‌اند برای خدمت، در سطوح دانشگاه استاد و دانشیار هستند اینها گروهی تشکیل داده‌اند سیزده پزشک متخصص، طبق سیاست دولت قرار بود باینها وام بدهند که بیمارستان بسازند ولی مطلب اساسی که می‌خواهم بگویم و بگرد مسئله زمین و قیمت زمین می‌چرخد البته آن سیاست عوض شد و این گروه ده هزار متر زمین برای تأسیس بیمارستان دریکی از شهرستانها خرید بعد از یکسال زمینی که قیمت آن صد هزار تومان بود بیک میلیون تومان رسید در حالیکه همین پزشک متخصص با دریافت هشت هزار تومان در ماه رقی در حدود پانصد هزار تومان درآمد داشت که همه‌اش را مصرف کرده بود و چیزی برایش نمانده بود ولی یک میلیون سود برای او از فروش زمین حاصل شده بود زمینی که برای ساختن بیمارستان خریده بودند. یک مهندس کسی که به نیروی خلاق فکر خودش ایمان دارد و خودش را می‌خواند در راه اعتلای کشور وقت کند با این مشکلات روبرو میشود همه زندگی او و آموزشهای او ارزش چند متر زمین را، در جامعه ندارد و این دردی است که در دل می‌نشیند و گهگاه دهان من مانند یک آتشفشان که در قلبم نشسته دهانه‌اش باز می‌شود و اینها را بیرون میریزد اینست که من توقع دارم از مجلس انقلابی از مجلس رستخیز که بخودش بیاید و حرکت کند بعنوان عنصری که هر یک از نمایندگان صد هزار نفر از مردم هر منطقه هستند بعنوان کسانی که در عصر رهبری هشیارانه جامعه ایران وظیفه دار هستیم بمسائل اساسی جامعه مان برسیم اینست که اصل چهارده انقلاب اجتماعی ایران اصل مبارزه با

گرافروشی را اینجا مطرح می‌کنم و بدولت اخطار می‌کنم که در این مورد سیاست خود را مشخص کند و مجلس ملی ایران است که باید این مسئله را پی‌گیری کند من وظیفه خودم را در پست نمایندگی مجلس ملی ایران تا آنجا که خدایارمن باشد انجام خواهم داد (آفرین ، احسنت).

رئیس - آقای پزشکپور بفرمائید .

پزشکپور - ریاست محترم مجلس شورای ملی ، همکاران گرامی ، اجازه بفرمائید که من بحث پیرامون این لایحه را بایک اصطلاحی آغاز کنم و بگویم بعقیده من لایحه هیاهو برای هیچ زیر وقتی من در کمیسیون دادگستری لایحه‌ای را که دولت تقدیم کرده بود بررسی کردم و کراراً مطالعه کردم و کراراً با مقررات مندرج در آئین نامه تعدیل اجاره‌بهای گذشته و قانون روابط مالک و مستأجر حاکم اینها را کنار یکدیگر مقایسه کردم هیچ نوع اختلافی میان ایندو ندیدم و در نتیجه نتوانستم دریابم که انگیزه و شأن نزول و تقدیم این لایحه چه بود؟ من فکر میکنم، شاید صرفاً این جنبه را داشت که عناصر بسیاری از وظایفی که دستگاه‌های اجرائی برای حل مسئله مسکن مملکت به عهده داشتند آن مسایل را یا نخواستند یا نتوانستند انجام بدهند این لایحه داده شد که صرفاً به عنوان یک وسیله تشفی خاطر و برای یک توجه ظاهری باشد که گفته بشود این لایحه است که مسائل را حل خواهد کرد ولی چنین نیست این لایحه هیچ مسئله‌ای را نخواهد پوشاند بنابراین، این یک واقعتی است که ابتدا باید به آن توجه داشته باشیم و در نتیجه شاید هم اگر از زمان تقدیم لایحه تا کنون این لایحه در مجلس بوده است در واقع نمایندگان مجلس شورای ملی به این مسئله توجه داشته‌اند که این لایحه با خود هیچ مسئله‌ای راهمراه ندارد و حلال هیچ مسأله‌ای هم نخواهد بود بنابراین مابسی بایست حال که این لایحه مطرح است از یک دیدی که واقعاً مسائل ما معطوف به آن است موضوع را بررسی کنیم من یک تاریخچه مختصری را اینجا عرض میکنم در مورد وضع این مقررات استثنائی راجع به روابط مالک و مستأجر بی‌گمان همکاران گرامی آگاهی دارند که ابتدا آئین نامه تعدیل مال الاجاره مستغلات در سال ۱۳۲۴ تصویب شد و به مورد اجرا گذاشته شد خوب یک لایحه استثنائی بود در مورد تعدید بعضی از اختیارات و حقوقی که به موجب قانون مدنی اشخاص داشتند، تذکر به این نکته شاید ضرورت نداشته باشد شاید هم اشاره‌ای به آن لازم باشد که اصولاً قوانین دو گونه‌اند

یکی قوانین بنیادی و دیگر قوانین عرضی، قوانین بنیادی قوانینی هستند که در روابط حقوقی میان گروه‌های مختلف مردم یا مردم و دستگاه‌ها ویا مردم و نظامات اجتماعی تغییراتی بوجود می‌آورند مثل قانون اصلاحات ارضی مثل قانون گسترش مالکیت صنعتی یا قوانین دیگر از این قبیل اینها قوانین بنیادی هستند قوانین عرضی، قوانینی هستند که گاه جامعه دچار مشکلاتی خاص میشود و بخاطر آن که نگذارند آن مشکل بیشتر بشود تا زمانی که با ایجاد یک راه حل اساسی رفع آن مشکل را بکنند قوانین خاصی را وضع می‌کنند و از آنجمله قانون آئین نامه مربوط به روابط مالک و مستأجر در سال ۱۳۲۴ بود. چرا این آئین نامه وضع شد مشکل چه بود؟ مشکل این بود که شهر تهران ویا بعضی از شهرهای دیگر دچار تراکم جمعیت شدند مشکل این بود که در سال ۱۳۲۴ حدود سی و یک سال قبل بسیار خانواده‌هایی بودند در تهران و بعضی از شهرها که مسکن نداشتند مشکل این بود که بدین سبب وقتی مقررات قانون مدنی اجرا شد بسیاری از خانواده‌ها بودند که اینها اثاث‌الیه‌شان فرش‌شان وسایل زندگی‌شان از محل سکونتشان در خیابانها و کوچه‌ها ریخته میشد دستگاههای وقت برای این که در آن شرایط یک راه حل موقتی پیدا کنند که مشکل، مشکل تر نشود برای این که یک راه حل موقتی پیدا بکنند مردمی که باید زیر یک سقف زندگی کنند با استفاده از مقرراتی که برای مالکان و مستأجرین وجود داشت و مسائل زندگی آن‌ها در کوچه‌ها ریخته نشود آمدند و آئین نامه ای را که عرض کردم وضع کردند البته به همین جهت هم بود که من در کمیسیون دادگستری نظراتم را عرض کردم که مگر حال آن مشکل حل شده مگر حال رفع آن اشکال شده که این اجازه را بدهیم که وسایل زندگی، خانه و زندگی اشخاص را به خیابان‌ها بریزند و شاید پیش از چند صد هزار خانوار را در معرض چنین ناراحتی و در معرض نگرانی قرار بدهیم این که بر طرف نشده بلکه به موجب آمارهایی که هست ده‌ها برابر شده پس به این مناسبت است که من این جا عرض می‌کنم و بعد به بحث کلی تری می‌پردازم درست است که این مقررات یک مقررات استثنائی است بر مقررات قانون مدنی ما ولی بهر حال به خاطر یک مقدار مسائل اجتماعی و دفاع از اولین حق طبیعی مردم که زندگی کردن زیر یک سقف است وقتی که دولت و دستگاه‌های اجرائی وظایف خودشان را انجام نداده‌اند و مساله مسکن حل نشده است ما نمی‌بایستی مقرراتی را ایجاد کنیم که جامعه ما را با

مشکلات و ناراحتی‌های بیشتری روبرو کنیم اینجا فوراً به این دلیل عرض می‌کنم که با اصلاح کمیسیون مسکن و شهرسازی موافقم یعنی حذف تبصره‌های ۴ و ۵ ماده ۱۰ و اما این مقررات که عرض کردم بعد به صورت قانون مالک و مستأجر مصوب ۱۳۳۹ است باز همین مشکلات سبب شد یک قانون استثنائی تری وضع شود که همکاران گرامی مستحضرنند که آن قانون استثنائی تر قانون تعدیل و تثبیت اجاره‌بها مصوب اسفند ماه ۱۳۵۲ بود که البته در این قانون استثنائی تریک ضابطه‌ای وضع شد برای افزایش اجاره بها که آن عبارت بود از منظور داشتن درصد افزایش کالاهای ویا خدمات مصرفی که از طرف بانک مرکزی اعلام میشود . خوب بنابراین ۳۱ سال از آن هنگامی میگذرد که این مقررات استثنائی بدلیلی که عرض کردم وضع شده است و ما حال می‌بینیم بعد از ۳۱ سال برابر چه وضعی قرار داریم برابر مشکل مسکن به نحوی بسیار گسترده‌تر به نحوی بسیار وسیع و بسیار کشنده‌تر برای مردم در شهر تهران و حتی شهرهای دیگر پس این جا ما کاملاً باید نظر را فارغ کنیم از این نکته که فکر کنیم در شکم قانون مالک و مستأجر یا این لایحه ویا هر لایحه دیگری ما خواهیم توانست که این مسئله را حل کنیم این مسئله به این کیفیت قابل حل نیست (صحیح است) قوانین مربوط بروابط مالک و مستأجر نه تنها در ایران بلکه در کشورهای دیگر هم بوده است در کشور فرانسه هم بعد از جنگ چنین قوانینی بوده ولی این قوانین برای حل مسئله نبود آن قوانین برای جلوگیری از مشکلات سخت تربود و بعد دستگاههای اجرائی از طریق صحیح مسئله را حل کردند وقتی مسئله حل شد آن وقت آن قوانین هم ملغی الاثر اعلام شد پس ما هم باید درست از طریقش عمل کنیم نه دولت و نه مجلس شورای ملی هیچ یک از ما محق نیستیم مردم را به حقایق واقف نکنیم و یا هیچ یک از ما محق نیستیم حقایق را آنگونه که هست بیان نکنیم ویا برخلاف حقایق برای مردم مسائل را توجیه بکنیم. و صحیح نیست، که ما مردم این دلخوشی را بدهیم که ما با بررسی قانون مالک و مستأجر مسئله مسکن را حل خواهیم کرد . چنین نیست (آفرین) بنابراین این توجیهاتی که گاهی میشود و همکاران گرامی می‌فرمایند و در خارج هم برای من میگویند که ۸۰ هزار واحد مسکونی خالی است بفرض که ۸۰ هزار واحد مسکونی هم خالی باشد آن ۸۰ هزار واحد مسکونی چه دردی را دوا خواهد کرد؟ پس چنین نیست و ما از

این طریق نباید حرکت کنیم و من متأسفم که باید صریحاً عرض کنم این توجیهات برای این است که آن حقیقت مقداری لوٹ شود ، چون دستگاههای مسئول ، وظیفه خودشان را برای حل مسئله مسکن ایفا نکرده‌اند (صحیح است) والا ضرورتی نبود و حال مجلس نباید خودش را دچار این ابهام کند حال می‌پردازیم بخود مسئله . همکار گرامی ، جناب آقای مهندس ظفری ، توضیحات مبسوطی دادند اختصاصاً در مورد مسئله زمین ، ۲۰۰ هزار تومان هر کس پول داشته باشد و بگذارد در بانک با بهره نه درصد که البته بعضی از بانکها زیر جلگی ده درصد میدهند میشود ماهی ۱۰۰۰ تومان. اگر ۲ میلیون تومان داشته باشد میشود ماهی ۱۰ هزار تومان من پرسش میکنم کدام مستقلی هست که شما با دو میلیون تومان بخرید و ماهی ۱۰ هزار تومان عایدی بدهد چنین چیزی نیست ، دستگاههای مسئول ما برنامه ریزهای ما مقتصدین ما آنهاست که امور مملکت را از نظر اجرائی در اختیار دارند طی سالهای متمادی برای حل مسئله مسکن در برابر این پرسش هیچوقت خودشان را قرار نداده‌اند هیچوقت این پرسش برای آنها مطرح نشده ؟ هیچوقت این تبعیض اجتماعی برای آنها قابل بررسی نبوده ؟ آنچه مسلم است راه حلی ارائه نشده است از اینجا شروع میکنم این یک حساب روشنی است بچه مناسبت ما طی سالهای اخیر فعالیتهای ساختمانی را فقط در ساختمانهای لوکس می‌بینیم و مطلقاً فعالیتهای ساختمانی را در مسیر ساختمانهای که بر طرف کننده نیازهای مردم باشند نمی‌بینیم (دکتر مشیر - جناب پزشکپور بفرمائید همانطور که برای ماده ۱۱۰ مکرر دولت لایحه آورد و ساختمانهای بیش از ده طبقه را معاف کرد برای این هم دولت لایحه بیاورد و از پرداخت مالیات معاف بکند) بلی صحیح است اینها مسائلی است که نشان میدهد در سالهای اخیر مضرتترین سیاستها در مورد مسکن اتخاذ شده است صریحاً عرض کنم با اصول اعلام شده انقلاب ایران هم تطبیق ندارد . (احسنت - آفرین) من یک بررسی و مطالعه کرده‌ام و از اشخاص دست‌اندر کار هم پرسشهایی کرده‌ام که ببینم وضع چگونه است در پنج سال اخیر ارزش زمین زمینی که در یک جامعه ملی و در یک نظام ملی هرگز نباید بعنوان یک کالای سود دهی باشد و از یک کالای مصرفی اعتبار بیشتری نبایستی داشته باشد بین بیست و پنج تا سی درصد هزینه کل ساختمان را در بر میگیرد (نمایندگان - خیلی بیشتر) شاید هم بیشتر ، هزینه

ساختمان طی ۵ سال اخیر بطور متوسط در ساختمانهای گوناگون از ۵۰۰ تومان به ۲۰۰۰ تومان بالغ شده (یک نفر از نمایندگان هفت، هشت هزار تومان هم هست) یعنی لااقل چهار برابر شده است و بطور متوسط قیمت مصالح ساختمانی برخی از اقلام، باین کیفیت است تا آنجائی که من بررسی کردم من که نه تاکنون ساختمانی ساخته‌ام و نه مستأجری داشته و دارم این بررسی را کرده‌ام و عجباً که اگر دستگاههای مسئول این بررسی را نکرده باشند سیمان در بازار آزاد پنج سال پیش کیسه‌ای ۸۵ ریال بوده و حال اگر بخواهیم اغراق نگوئیم اگر پیدا بشود کیسه‌ای ۵۰ تا ۶۰ تومان است (عده‌ای از نمایندگان ۱۰۰ تومان است) این نشان میدهد که من دست اندر کار نیستم. آجر فشاری ۱۰۰۰ عدد ۵۸ تومان بوده این صورت را که من گرفته‌ام از چند نفر، حاصلش این شده است ۱۶۰ تا ۱۶۵ تومان است (دکتر صدیق اسفندیاری - آقای پزشکیورتوی سر مال نزنید) بنابراین من اقلام دیگر را بیان نمیکنم دستمزد یک کارگر ساده روزی ۱۰۰ ریال بوده که الان بین ۵۰۰ تا ۸۰۰ ریال است. بنا روزی ۳۰۰ ریال بود حالا ۱۵۰۰ ریال می‌باشد البته آقای خورشید می‌فرمایند اینها مال ۳ یا ۴ سال پیش است منظور من بیان یک نکته است و آن این است این عواملی که مسکن را بوجود می‌آورند عواملی که چهار سقفی را ایجاد میکنند عواملی که یک ساختمانی را بوجود می‌آورند طی ۵ سال اخیر چنین وضعی پیدا کرده است. این نکته را هم عرض کنم که همین مسئله خود یکی از اسباب وجهاتی است که بسیاری از روستاهای ما را خالی کرده است.

همین کارگری که روی بیلش می‌نویسد / ۵۰۰ ریال و فکر می‌کند توفیق بزرگی پیدا کرده است، در حالیکه جامعه مالطمه دیده‌است. در اینکار او، هم خانواده‌اش و هم آینده اش را از دست داده است و باین کیفیت کشانده شده‌اند به تهران و شهرهای دیگر (صحیح است). اما یک نکته بسیار اساسی تر دیگری را عرض کنم و آن این است که متأسفانه سبب این افزایش مصالح ساختمانی، سبب کمبود سیمان که حالا بصورت قاچاق درآمده، سبب افزایش قیمت آجر و یا سبب افزایش دستمزد کارگران، درست است که گسترش فعالیت‌های ساختمانی است ولی گسترش فعالیت ساختمانی مربوط به توده‌های مردم نیست این است آن مسأله! (آفرین - صحیح است) گسترش فعالیت‌های ساختمانی بصورتی نیست که معذوف به حل مسأله مسکن در جامعه ایران باشد. اینجا است آن سیاست بسیار

نادرستی که اتخاذ شده است. شما در تهران ملاحظه کنید از خیابان نادری به پائین تا هر جا که می‌خواهید تشریف ببرید چه تعداد ساختمانی را می‌بینید که نوسازی شده باشد و یا جدیداً ساخته شده باشد ولی روی شانه‌های تپه‌های البریه، در غرب شاهراه ونک، در میدان ونک و در نواحی مختلف آسمانخراشهای لوکس سر برافراشته‌اند ولی اینها مسائل مسکن جامعه ایرانی را حل نمی‌کند (متولی - مسکن روستائیان را هم بفرمائید) ما مقدار محدودی واردات و تولید سیمان داشته‌ایم. اگر آماری بدهند مشخص خواهد شد که اینها در دوجا مصرف شده، یک موردش برای ملت ایران کاملاً ضروری بوده است و آن موردی است که ملت ایران اگر لازم باشد از گوشت و پوست خودش پایگاه‌های دفاعی خواهد ساخت تا از این مرز و بوم دفاع کند (صحیح است، احسن است) اما مورد دیگر غالباً تأسیساتی بوده است که برای جامعه ایرانی وحل مشکل مسکن جامعه ایرانی باندازه یک ارزن مفید نبوده و نخواهد بود. ما در شرایطی قرار داریم که شاهنشاه موقتی به آذربایجان تشریف فرما میشوند صریحاً بیان می‌کنند که برای توده‌های مردم مسکن بسازید تا حل مسأله مسکن بشود. من نمیدانم به چه مناسبتی دستگاههای مسئول اجازه میدهند سوای آنچه عرض کردم تمام سیمانها و مصالح ساختمانی مملکت در دل آپارتمانها و تأسیساتی ریخته شود که برای کارمندان دولت، پیشه‌وران و اکثریت مردم ما مطلقاً مناسب نیست. آنوقت شما می‌خواهید سیمان ارزان بشود؟! مگر ما در این مملکت چه تعداد بنا داریم، چه تعداد گچ کار داریم؟ هر سال چه تعداد می‌توانیم به این عده اضافه کنیم؟ تعداد محدود است، ولی اینها کجا جذب میشوند؟ به آپارتمانها و ساختمانهای لوکسی که برایشان صرف میکند به هر میزان به آنها حقوق بدهند و بعد هم با سیصد درصد درآمد به خریدار بفروشند! ولی من متأسفانه از خانها و آقایان سؤال میکنم این را با قاطعیت می‌گویم هیچ یک از کسانی که این آپارتمانها را خریداری میکنند الان مشکلی بنام مسأله مسکن ندارند؟ ابداً، این خیلی روشن است، من تعجب میکنم، اینها مشکل مسکن ندارند یا در خانه‌ای که زندگی می‌کنند میگویند زندگی در آپارتمان راحت‌تر است یا میخواهد آپارتمانی هم داشته باشد یا می‌خواهد که چند آپارتمان بخرد و بعد هم بفروشد. آنهم که اشاره می‌کنند که ما ۵۰ هزار واحد، ۶ هزار واحد مسکونی خالی داریم، اگر خالی باشد، اینچنین واحدهای مسکونی است. آنجائی که توده‌های مردم زندگی می‌کنند شما کجا واحدهای مسکونی خالی سراغ

دارید؟ آنها در هر طاق رویهم انباشته شده‌اند، زیر یک سقف بیست نفر زندگی می‌کنند. آقای دکتر بهرون تشریف دارند، وزارت آبادانی و مسکن سابق و مسکن و شهرسازی فعلی کدام سیاست مشخصی را در سمت رفع مشکل مسأله مسکن بخاطر توده‌های مردم دنبال و اجرا کرده است؟ این است مسأله! و چرا ما مواجه می‌شویم با ماده ۱۱ مکرری که متأسفانه آوردند و متأسفانه مجلس تصویب کرد، که به عقیده من این اولین اقدام در مسیر یک سیاست ناصحیح مسکن بود این است که باید این ماده ملغی الاثر اعلام بشود زیرا آن معافیت آپارتمانهای به آن کیفیت از مالیات چه نسبت به فروش و چه نسبت به درآمد است. من صریحاً عرض کنم که چنین مقرراتی را من طبقاتی نمیبینم. این مقررات انقلابی نیست (صحیح است)، اینها نه با اصول انقلاب منطبق است و نه با ستمی که رهبر انقلاب تعیین فرموده‌اند اینها همه مسائلی را برای ما ایجاد کرده است. درست است در یک زمانی ما باید ساحل‌های زیبا داشته باشیم با وسائل ممکن برای تفریحات تابستانی، ولی وقتی در جامعه متحول خودمان، جامعه‌ای که امروز سر برافراشته، باید کار کند و نیرومند شود، باید جلو برود و ایران نیرومند فردا را درست کند، مسأله‌ای بنام مسئله مسکن، من چیزی از آن نمی‌فهمم. جز این سیاست که ایجاد شهرک دریاکنار، خزرشهر، چی‌شهر و چی‌شهر دنبال میشود.

رئیس - آقای پزشکیورتوی وقت جنابعالی تمام شده است.

پزشکیورتوی - وقت من تمام شده، علی‌احوال بعقیده من این نوع سیاست‌هایی که اجرا شده است تمامی مصالح ساختمانی و نیروی کار ساختمانی مملکت را جذب کرده و نه تنها اجازه نداده است که مسئله مسکن حل بشود بلکه مشکل را افزونتر کرده است من صریحاً چند نمونه را عرض می‌کنم اگر بخواهید این مشکل را حل بکنید یکی اینکه یکبار در مجلس هم عرض کردم برای زمینهای بائر داخل محدوده شهرها پس از وضع متر از لازم برای سکونت هر خانوار به تعداد افراد آن باید عوارض تصاعدی وضع شود این یک راه حل است دوم اینکه سازمان زمین برای ایجاد محلهای مسکونی و یا بنای محل‌های کسب و واحدهای تولیدی زمین را به اجاره ۹۹ ساله با اجاره‌بهای بسیار ارزان به اشخاص واگذار کند و بموجب قانون خاص تصریح گردد که این نوع اراضی

واگذاری هرگز قابل فروش و انتقال نخواهد بود سوم اینکه تا اعلام ثانوی، یعنی تا زمانیکه مسئله مسکن حل نشود، از احداث هرگونه ساختمانی غیر ضروری از قبیل شهرک‌های تفریحی، ویلاهای تفریحی (بیش از متر از معین) و غیره خودداری شود البته هتلهای مستثنی است چهارم - ماده ۱۱ مکرر قانون مالیات مستقیم ملغی الاثر اعلام شود و معافیت‌های مالیاتی صرفاً شامل ساختمانیهای ارزان قیمتی باشد که برای گروه‌های کم درآمد احداث خواهد شد.

پنجم - در حوزه‌های شهرهای بزرگ مطلقاً اجازه احداث کارخانجات داده نشود و صنایع به مناطق دوردست بخصوص مناطق روستائین مملکت هدایت شود (صحیح است) اینها چند مورد بود که به نظر من رسید اگر بخواهیم ما مسئله را در این مملکت حل کنیم یا در این سمت حرکت کنیم لااقل مبنایست در این موارد اقدام کنیم آنوقت تا چند سال دیگر در واقع خواهیم توانست مسئله مسکن را حل کرده باشیم والاخیر. عرض من اینست که این لایحه حلال هیچ مسأله‌ای نیست باز هم نامدهائی دوستان فرستاده‌اند معذرت می‌خواهم که وقت تمام شده است و از جناب آقای رئیس و همکاران محترم متشکرم که بمن اجازه چند دقیقه وقت اضافی را دادند که صحبت کنم بنابراین اجازه بفرمائید این نامه‌ها را بخوانم بنده بموقع از نظرات همکاران بهره‌گیری خواهم کرد مسائلی هم اگر باشد بعداً عرض خواهم کرد (احسن است).

رئیس - آقای اخلاق پور بفرمائید.

غلامرضا اخلاق پور - جناب آقای رئیس، خانها، آقایان، اکنون که شور اول لایحه شماره ۵۱۴۷۶ مورخ ۱۳۵۱/۱۰/۲۰ دولت راجع به روابط موجر و مستأجر مطرح است لازم میدانم که قبل از ورود در ماهیت این لایحه نظری بروابط مالک و مستأجر در گذشته بیفکنیم. در دیماه ۱۳۱۷ قانونی راجع به تعدیل مال الاجاره‌ها به تصویب مجلس شورای ملی رسیده است که برای استحضار نمایندگان محترم به موادی چند از آن اشاره مینمایم. ماده ۱ - هر خانه و عمارت مسکونی و اطاق و انبار و مغازه و حمام و مستغل دیگر جزئاً یا کلاً در تاریخ اجراء این قانون بعنوان اجاره یا صلح منافع یا هر عنوان دیگری بمنظور اجاره در تصرف کسی است اعم از اینکه نسبت به آن سند رسمی یا غیر رسمی تنظیم شده و یا سکونت متصرف بر حسب تراضی او یا مالک یا قائم مقام او با مالک منافع و یا اجازه یکی از آنها بوده و مدت اجاره یا قرارداد منقضی

شده یا کمتر از سه سال از آن مدت باقی مانده و هر مستغلی که بعداً با جاره داده شود و مدت اجاره آن منقضی گردد اجاره به درخواست متصرف نامبرده برای مدتی تا سه سال از تاریخ اجراء این قانون بحکم قانون تجدید خواهد شد. درخواست خلع ید مستأجر در مدت مزبور در دادگاهها و ادارات ثبت به استناد انقضای مدت اجاره یا قرارداد یا اجاره سابق پذیرفته نخواهد شد. مشروط باینکه مستأجر مال الاجاره را حسب المقرر مرتباً پرداخته و از شرایط مقرر بین او و مالک یا قائم مقام او و مقررات قانون مدنی راجع بمستأجر که مغایر با این قانون نباشد تخلف نکند

رئیس — آقای اخلاق پور این قوانین چاپ شده و در اختیار همه هست .

اخلاق پور — منظورم این است که اینها مجازاتی داشت و حالا مجازات ندارد، هر کس با استناد این ماده برخلاف واقع بعنوان استفاده سکونت خود یا اقرباء طبقه اول خود یا بعنوان تغییر وضعیت بنا درخواست خلع ید از ملک نماید یا بعد از خلع ید تا مدت اجراء این قانون آن را بدون تکلیف تجدید اجاره بمستأجر سابق بوسیله اظهارنامه بدیگری ولو بدون تنظیم اجاره نامه و باطناً اجاره دهد بدرخواست مستأجر متضرر بحبس تأدیبی از سه ماه تا یکسال یا جریمه نقدی از پنجاه و یک ریال تا پنجاه هزار ریال محکوم میشود. ماده ۳ — مأخذ مال الاجاره املاک نامبرده در ماه اول هر چند که از مدت اجاره آنها سه سال یا بیشتر باقیمانده باشد در مدت سه سال از تاریخ اجراء این قانون بیش از حداکثر مال الاجاره آنها در ماه مهر هزار و سیصد و یازده نخواهد بود در تاریخ سی ام بهمن ماه یک هزار و سیصد و بیست شمس بموجب ماده یگانه ای که بتصویب مجلس شورای ملی رسید قانون تعدیل اجاره بهاء مصوب دیماه ۱۳۱۷ تمدید گردید و در تاریخ ۲۰/۷/۱۳۲۴ نیز قانونی بعنوان قانون آئین نامه تعدیل مال الاجاره مستغلات تصویب و در سال ۱۳۳۱ هم لایحه ای بعنوان لایحه قانونی تعدیل اجاره بها و احداث خانه های ارزان قیمت تصویب میگردد که برای استحضار حضار محترم عیناً قرائت میشود. ماده اول — از تاریخ اول بهمن ماه ۳۱ ده درصد از مال الاجاره کلیه مستغلات از قبیل خانه دکان — مغازه مهمانخانه — نمایشگاه یخچال — قهوه خانه حمام — کاروانسرا — انبار و غیره که میزان اجاره بهای آنها در ماه پیش از سه هزار ریال نباشد از طرف موجرین بفتح مستأجرین تخفیف داده میشود. ماده دوم — از مال الاجاره کلیه مستغلات مذکور در ماده اول که برطبق نرخ فعلی مالیات می پردازند و میزان اجاره بهای آنها در ماه

اطلاعات نوشته شده بود مستأجر صاحب خانه اش را کشت «خلاصه آن چنین است . مستأجر که از دست صاحب خانه اش به تنگ آمده بود در پی یک اختلاف شدید او را میکشد و صاحب خانه بنام نظامعلی بیک زاده اصرار داشته که حبیب رئیس بالائی خانه اش را تخلیه کند مستأجر در جواب موجه میگوید نمیتوانم جای دیگری برای سکونت پیدا کنم . بالاخره بر اثر مشاجره مستأجر با جاقو مسوگر رامیکشد و باز هم در یکی از روزنامه ها خواندم که موجه تقاضای تخلیه عین مستأجر را مینماید و مستأجرها بخاطر اینکه نمیتوانسته است در جای دیگر خانه اجاره نماید از تخلیه مورد اجاره خودداری مینموده و موجه بدون حکم دادگاه اثاثیه مستأجر را از خانه استجاری او بداخل خیابان میریزد و نظائر این وقایع بقدری است که احصاء نمودم و اعلام آن در این فرصت کم مقدور نیست و خوانندگان جراید به کرات از اینگونه وقایع در جراید میخوانند و باسی شنوند هر چه این روابط خصمانه بین مالک و مستأجر ادامه یابد و بطور قطع درصد این نباشند که روابط خصمانه را بروابط دوستانه و تفاهم تبدیل سازند من فکر میکنم عاقبت خوبی نداشته باشد و باید با پیروی از منویات رهبر عالیقدر ایران بین برادران دینی و هم میهنان عزیز روابط حسنه برقرار نمایند و با این قبیل قوانین که مسکن موقتی است و نتیجه آن بدنیال وضع گذشته رضایت بخش خواهد بود نمیتوان دردها را که عبارت است از درد بی مسکنی علاج قطعی نمود و نارضایتی مردم را از وضع روابط مالک و مستأجر و نداشتن مسکن مرتباً در جراید میخوانیم و روزی نیست که راجع به مسائل استیجاری و کمبود مسکن بحث و گفتگویی بمیان نیاید بعقیده اینجانب و بلکه صاحب نظران دیگر که بدردی مسکنی و بالا بودن میزان اجاره بها از حد معقول بی برده ایم با این قبیل قوانین نمیتوان مردم را از بلا تکلیفی و مشکلاتی که از این حیث متوجه آنان گردیده است نجات داده و شاهنشاه آریامهر هنگام تشریف فرمائی به همدان و ملایر و نهاوند فرموده اند . مرض بالا بردن بی دلیل قیمت ها را باید از بین برد . مسابقه بالا رفتن قیمت ها اگر ادامه یابد ما را فلج خواهد کرد و با اینکه شاهنشاه دلسوز ما بالا رفتن بی دلیل قیمت ها جداً مخالفند متأسفانه پاره ای از افراد سودجو بدون توجه باینده مقدس شاهنشاه مرتب بر بهای کالاهای و میزان اجاره بها میافزایند بنحویکه امروز پرداخت اجاره بها بطور سرسام آوری بالا رفته و مقدار زیادی از درآمد مردم بدون مسکن را میبلعد و مرتب بر بهاء

آپارتمانها و ویلاها بدون ضابطه و قاعده ای افزوده میشود و دولت و مسئولین امور بجای اینکه بفکر مسکن برای افراد فاقه مسکن و تقلیل هزینه زندگی فی جمله اجاره بها باشند این لایحه قانونی را که فعلاً مطرح است بمجلس تقدیم نموده است و انتظار دارند که اجاره بها بر اساس اصل عرضه و تقاضا تعیین شود چون هزینه زندگی مرتب قوسی صعودی را طی میکند و عده زیادی از هم میهنان عزیز ما هم بلحاظ درآمد قلیل و ثابت خود قادر نیستند در میدان عرضه و تقاضا وارد معاملات خود را بانگه این اصل عملی سازند روی این اصل بلحاظ عدم قدرت ما کافی از انجام پاره ای از معاملات و خریداری مایحتاج زندگی بحکم اجبار خودداری مینمایند و ما نمیتوانیم اصل عرضه و تقاضا را بروضع مالی عموم مردم صادق بدانیم و خود بخود پاره ای از مردم از میدان عرضه و تقاضا بدورند و نخواهند توانست با سایرین که از درآمدهای هنگفتی برخوردارند رقابت نمایند و مسئله اجاره مسکن و خرید آن نیز تابع همین نظر خواهد بود و به پیروی از منویات شاهنشاه و اوامر مؤکد معظم له دولت باید بجای تسلیم این گونه لوایح تسکین دهنده بفکر تهیه مسکن برای همگان باشد بارها گفته اند که برای همگان مسکن میسازیم ولی بهیچوجه این حرفها بعمل تبدیل نشده است در صفحه ۲۴ روزنامه شماره ۲۰۷ مورخ ۱۶ اردیبهشت ۲۰۳۵ رستاخیر نوشته شده است : دیر کل و مسئولان حزب در یک جلسه «گفت و شنود» شرکت کردند . هویدا : مسئله مسکن با یک حرکت سریع حل خواهد شد : ولی از اردیبهشت ماه ۲۰۳۵ تا بحال قدم های مؤثری در جهت تهیه مسکن برداشته نشده و آنچه را که ما در جراید میخوانیم وعده خانه سازی برای آینده است و آنهم آینده ای که آئینده اش معلوم نیست و خوب است توجهی هم بمطلبی که در شماره ۲۹ مورخ پنجشنبه ۸ مهر ماه ۲۰۳۵ روزنامه رستاخیز درج گردیده مینمائیم : بفرمان رضا شاه کبیر فقط خبر کارهای انجام شده از رادیو پخش میشد : من نمیدانم مسئولین امور چرا فقط کارهای انجام شده را اعلام نمیدارند و بذکر کارهاییکه بعداً انجام میشود وعاقبت آنهم معلوم نیست می پردازند بهرحال مادام که برای اشخاص بی مسکن درصدد مسکن سازی نباشند و فقط بخواهند از طریق قوانین روابط مالک و مستأجر مردم را به ادامه امر استجاری امیدوار سازند بطور قطع و یقین این مفصل ومشکل که سالیان درازی است افراد این

سرزمین را رنج میدهد باین نحو حل نخواهد شد ، شاهنشاه بارها فرمودند که برای افراد بی مسکن با تنظیم برنامه های عملی باید مسکن ساخت و دولت بجای اینکه این برنامه را عملی سازد لایحه جدید را که از سال ۱۳۵۱ تا بحال در جریان رسیدگی و تبادل نظر بوده جهت تصویب به مجلس تقدیم کرده است . اینجانب در جلسات مورخ سی ام دیماه سال گذشته و سی و یکم فروردین ماه ۲۵۳۵ راجع به مشکلات مسکن به تفصیل صحبت کردم و در جلسه اخیرالذکر نیز متذکر شدم که سال گذشته بود که در جراید خواندم وزارت دادگستری موفق شده است که هفتاد هزار متر مربع زمین جهت قضات و کارمندان فاقد مسکن خود تهیه و در نظر دارد به اسرع وقت این زمین را در قبال دریافت بها عادلانه آتربه ساختمان های آپارتمانی تبدیل و به قضات و کارمندان آن وزارت عرضه نماید و قضات و کارمندان دادگستری با تودیع مبلغی در حدود سی میلیون تومان انتظار داشتند که صاحب مسکن گردند نظر به اینکه در این مدت کاری از پیش نرفت و قضات و کارمندان هم در تهیه مسکن مأیوس میگرددند بعضی از آنان پولی را که با سود کلان از بانکها قرض گرفته اند بدون هیچگونه سودی مسترد و از این طریق مبلغی هم بعنوان سود پرداختی بیانکها متضرر میشوند و در شماره ۴۶۴ مورخ ۱۹ آبان ۲۵۳۵ روزنامه رستاخیز نوشته شده بود ، در مجمع عمومی شرکت تعاونی مسکن یک قاضی استیناف گفت : دادگستری در خانه سازی هم به کندی جلو میرود . پس از گزارش مدیرعامل عده ای از قضات و کارمندان دادگستری ضمن ایراد مطالبی از بی توجهی دادگستری به تأمین مسکن آنان گله کردند و یکی از قضات استیناف ضمن سخنان گفت چرا دادگستری باید تا این حد کند باشد که حتی به کارخانه سازی هم سرایت کند . بهرحال امیدوارم که دولت خدمتگزار جناب آقای نخست وزیر در اجرای فرمان شاهنشاه آریامهر با سرعت وقت در خانه سازی جبهه نیازمندان توفیق یابد (احسنت) .

رئیس — آقای دکتر سواد کوهی بفرمائید.

دکتر فتح الله سواد کوهی — ریاست محترم مجلس شورای ملی — همکاران گرامی ، نمایندگان مجلس رستاخیز ، امروز در مقام بررسی لایحه قانون مالک و مستأجر میباشد که از حیث رسمیت در خور توجه شایان است . زیرا در این قانون تکلیف اکثریت هموطنان ما روشن میشود . این روزها با انتشار مصوبه کمیسیون های دادگستری و مسکن و شهرسازی

در هر محفل و مجلسی درباره این لایحه بحث و انتقاد میشود و این نشان میدهد موضوع جنبه عمومی دارد و نمی شود آن را سرسری گرفت . باری بطوریکه در گزارش کمیسیون های دادگستری و مسکن و شهرسازی ملاحظه میشود این لایحه در چهار سال قبل مجلس در ۲۵۳۱ تقدیم مجلس شده است و مدت ها معوق ماند تا در این دوره به جریان افتاده است . برای توجه کامل به هدف از تنظیم این لایحه بهتر است نگاهی کوتاه بتاریخچه آن بنمائیم تاریخچه مقررات رابطه مالک و مستأجر — بعد از تصویب قانون مدنی بسال ۲۴۸۷ شاهنشاهی در مبحث عقد اجاره تکلیف موجر و مستأجر معلوم گردد . طبق این مقررات مستأجر مکلف است بعد از انقضاء مدت مستأجره را تخلیه و تسلیم موجر نماید . بعد از ده سال از اجرای این قانون در سال (۱۳۰۷) ۲۸۹۷ که در زمان رضاشاه کبیر وضع اقتصادی ایران تحول و قیمت ها افزایش یافت ، موجرین برای بالا بردن اجاره با استفاده از مقررات قانون مدنی اقدام به تخلیه مستأجره میکردند . چون این وضع قابل دوام نبود و نظم اجتماعی را بهم میزد لذا در سال (۱۳۱۷) ۲۴۹۷ مقرراتی درباره روابط مالک و مستأجر گذشت و مقرر شد که از تخلیه مستأجر مگر با رعایت شرایطی جلوگیری شود . با کمال تأسف بعد از هجوم بیگانگان در شهرریور (۱۳۲۰) ۲۵۰۰ سطح قیمت ها بطور فاحش بالا رفت و با ورود اجنبیان تقاضای برای مسکن زیاد شد لذا میزان اختلاف بین مالک و مستأجر افزایش یافت و بالنتیجه ۲۵۰۱ شاهنشاهی باردیگر مقررات مالک و مستأجر تنظیم گردید . مجدداً در سال ۲۵۰۴ (۱۳۲۴) قانونی برای تنظیم رابطه مالک و مستأجر مقرر شده در اداره ثبت اسناد و املاک هیئتی به اختلافات طرفین رسیدگی کند . بالاخره در سال (۱۳۳۹) ۲۵۱۹ قانون کامل مالک و مستأجر از تصویب مجلسین گذشت و مقرر گردید با اختلاف طرفین در دادگستری رسیدگی شود . با تدقیق در مواد کلیه مقرراتیکه در بالا معروض شد ، معلوم میگردد قانونگذار بر اساس نیاز جامعه متوجه گردید که مقررات قانون مدنی برای حل و فصل اختلاف مالک و مستأجر کافی نیست بلکه بعلا اهمیت موضوع و ارتباط آن با سرنوشت خانواده ها مقررات خاصی ضرورت دارد که بطور کلی بشرح زیر تصویب شد . بطور کلی :

۱- موجر نمی تواند پس از انقضاء مدت تخلیه مستأجر را از دادگاه بخواهد یا از طریق اجرای ثبت اقدام به تخلیه کند .
۲- اگر مستأجر بشرح مواردیکه در قانون مذکور

است تقصیر کرد دادگاه حل به تخلیه خواهد داد .

۳- اگر موجر برای خود و نزدیکان درجه اولش نیاز داشت یا در مقام تجدید بنا بود دادگاه حکم به تخلیه خواهد داد .

۴- پس از انقضاء مدت اجاره و انقضاء مدت سه سال موجر یا مستأجر میتواند نسبت به افزایش یا تقلیل اجاره بها بدادگاه مراجعه نمایند .

باین ترتیب قانون از مالک و هم از مستأجر حمایت کرد و در صورت اختلاف دادگاه حل و فصل میکرد . بطوریکه میدانیم از اواخر سال (۱۳۵۲) ۲۵۳۲ بر اساس افزایش درآمد نفت سطح درآمد مردم بالا رفت بنابراین موجرین بمنظور افزایش اجاره بها با استفاده از قانون بدادگاه ها هجوم بردند . با کمال تأسف کثرت مراجعان بدادگاهها در دولت ایجاد حوائجی نمود و برای جلوگیری از افزایش قیمت ها متوسل به مجلسین گردید و در نتیجه با دو قانون پی در پی موجرین را از تقدیم دادخواست بدادگاهها بمنظور افزایش اجاره بها در سالهای ۲۵۳۳ و ۲۵۳۴ محروم کرد . این مقررات نتیجه عکس هدف از نظم آنرا داد زیرا اگر این مقررات وضع نمی شد بطور طبیعی و سالم موجرین بدادگاهها مراجعه میکردند دادگاهها نیز افزایش معقولی را مورد حکم قرار میدادند لکن وقتی موجرین از پیمودن این راه قانونی محروم شدند ناچار شدند در مقام راههای غیر مستقیم افتادند هر چند ماده ۲۴ قانون مالک و مستأجر تقلب نسبت به قانون را منع کرد . از جمله مالکین برای تخلیه مستأجر بطور صوری ملک یا حق انتفاع آنرا باشخاص مورد اتحاد فروختند و سپس خریدار صوری تقاضای تخلیه مستأجره را نمود ، نمونه های آن در دادگاهها فراوان است .

بهرحال بعلا مختلف که برای جلوگیری از اطاله کلام بذکر جزئیات نمی پردازم از سال ۲۵۳۳ (۱۳۵۳) تا کنون ارزش زمین و مصالح و دستمزد افزایش سرسام آور پیدا کرد . لذا موجری که میدید قانون برای افزایش اجاره از او حمایت نمی کند و بعضاً توسل بر فروش صوری و امثال آن هم مقدور نیست بناچار روش خصمانه با مستأجر را در پیش گرفت و روابط مالک و مستأجر که قبل از تورم دو سال اخیر و همچنین قبل از تصویب منع موجر به تقدیم دادخواست برای افزایش اجاره بها حسنه و طبیعی و عادی بود بوضع نامطلوب افتاد . در چنین شرایطی دولت دو اقدام مفید برای موجرین نمود اول اینکه تقاضای تمدید لایحه منع موجرین را در دادخواست افزایش اجاره بها را برای سال ۲۵۳۵ نکرد لذا از اول

سال مذکور موجرین توانستند بدادگاهها برای تعدیل مراجعه نمایند . ثانیاً بر حسب تقاضای دولت مجلسین در پایان دوره بیست و سوم قانونگذاری در ماده ۴ قانون محدودیت معاملات زمین که بمنظور جلوگیری از بورس بازی زمین بود و با کمال تأسف نتیجه مطلوب نداد ، قید گردید که ساختمانهای مسکونی که گواهی پایان ساختمان آن بعد از تیرماه ۲۵۳۴ باشد مشمول قانون مالک و مستأجر نیست . یعنی تابع مقررات قانون مدنی است و بالنتیجه مالک حق دارد پس از انقضاء مدت مستأجره را تخلیه نماید . این ماده هرگونه نگرانی احتمالی را برای سرمایه گذاری در امر ساختمانهای مسکونی از بین برد خالصه اینکه معافیت مالیات نسبت بساختمانهای ده طبقه مزید بر عتات گردید و کار ساختمان های مرتفع و نیز بساز و بفروش رونق بسزا یافت و در عین حال بازگذاشتن دست سرمایه گذاران موجب شد که امروز هرساز و بفروش بدون رعایت ضرایب سودبری معمولی در سرمایه گذاری تا چند برابر آپارتمانها را میفروشدند و مردم نیز که در بحران مسکن دست و پامیزند بجهت مختلف از جمله عوامل روانی برای خرید هجوم میاورند و بالنتیجه یک بازار مصنوعی و کاذب و پرتلاطم علیه طبقه متوسط مملکت که اکثریت عظیم را تشکیل میدهند بوجود آمده است که ادامه آن برای کشور از هر جهت خطرناک است .

در چنین اوضاعی کمیسیون دادگستری و مسکن و شهرسازی نسبت بلایحه تقدیمی دولت رسیدگی و تغییراتی در آن بعمل آوردند . در یک بررسی ساده معلوم میشود لایحه دولت متضمن قانون مالک و مستأجر ۲۵۱۹ با اندک تغییر میباشد لکن اکنون با اضافه شدن تبصره ۴ و ۵ به ماده ۱۴ بکلی روح قانون مالک و مستأجر تغییر یافت . باین معنی که اساس قانون مالک و مستأجر مبتنی بر تثبیت وضع مستأجر است و اگر قرار باشد مستأجر بعد از انقضاء مدت مستأجره را تخلیه کند نیاز چندانی به تصویب قانون خاص نیست بلکه قانون مدنی با اندک تغییری کفایت میکرد .

در لایحه جدید با وجود تبصره ۴ و ۵ ماده ۱۴ نتیجه این خواهد شد ۱- مستأجرینی که بعد از اجرای قانون قرار داد اجاره تنظیم کنند با سهولت یکساله ملزم به تخلیه خواهد شد ۲- مستأجرین سابق بر حسب مورد دو سال و یکسال مهلت ملزم به تخلیه خواهند شد .

هدف از این الزام به تخلیه هم حمایت از موجرین در استیفای از مال خود و تشویق سرمایه گذاری در ایجاد

مسکن است و در آخر امر گفته میشود که باین ترتیب رابطه مالک و مستأجر حسنه خواهد شد و عرضه و تقاضا حاکم بر روابط طرفین خواهد گردید این توجیحات از نظر حقوقی شاید درست باشد لکن از لحاظ سیاست عمومی مملکت نظم اقتصادی و حفظ حقوق اکثریت مردم که مستأجر هستند و خصوصاً کسانی که دارای دریافتی ثابت می باشند درست نیست زیرا:

۱ - اگر منظور تشویق برای سرمایه‌گذاری باشد که در ماده ۴ - قانون معاملات زمین تصریح و در این لایحه نیز گنجانده شد که ساختمانهای بعد از تیرماه ۲۵۳۴ (۱۳۵۴) مشمول قانون مالک و مستأجر نیست سرمایه‌گزاران با خیال راحت میتوانند سرمایه‌گذاری کنند.

۲ - با قبول این مطلب که اکثریت نزدیک با اتفاق مالکین بمنظور بالا بردن اجاره‌علاقه شدید به تخلیه مستأجره دارند و به محض لازم الاجرا شدن قانون بدون شک مبادرت به تخلیه مستأجره مینمایند چگونه تصور حسن رابطه بین مالک و مستأجر میشود کرد.

۳ - قانون عرضه و تقاضا مطلق نیست بلکه شرایط دیگری هم بر آن اثر میگذارد مثلاً باگران شدن هزینه تولید کالا دیگر صرف وجود عرضه کافی برای پائین آوردن ارزش کالا نیست. خاصه اینکه در سؤالی که از نماینده دولت درباره اینکه چه موقع ممکن است بین عرضه و تقاضا مسکن تعادل برقرار شود در کمیسیون شد، اظهار شد قابل پیش بینی نیست.

در عوض ایرادات زیر بر تجویز تخلیه با مهلت معین و اراست.

۱ - به محض لازم الاجرا شدن قانون و انقضای مهلت یکسال آن تعداد از مستأجرینی که پیش از پنج سال سکونت دارند به تقاضای مالکین ملزم به تخلیه خواهد شد که در نتیجه تخلیه تعداد کثیری از مستأجرین و نبودن خانه خالی برای بیخانمانهایی نظمی عجیبی ایجاد خواهد شد.

۲ - وقتی تعداد کثیری برای پیدا کردن خانه مراجعه کنند به لحاظ تقاضای زیاد خود بخود میزان اجاره بها از آنچه هست بالاتر خواهد رفت.

۳ - غرض موجرین از تخلیه در اکثر موارد صرفاً برای بالا بردن اجاره است. در آن صورت وضع مستأجرینی که دارای دریافتی ثابت هستند خصوصاً کارگران، کارمندان چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی دچار عدم موازنه پرداخت خواهند شد که مشکلاتی برای دولت و بخش خصوصی و بالمآل مملکت بوجود خواهد آورد.

۴ - باتوجه باینکه در لایحه برای جلوگیری از گرانی فروش محل‌های مسکونی و اجاره بها بمنظور رعایت اصل چهارده انقلاب شاه و ملت پیش بینی لازم نشده است و برقراری مقررات سابق تعدیل کافی نیست مسلم است که مالکین پس از تخلیه مستأجرین قبلی اجاره‌سوردنظر خود را بر مستأجرین جدید تحمیل خواهند کرد.

نظر بمراتب معروض علاوه بر اینکه وجود تبصره ۴ و ماده ۴ برخلاف مصالح عمومی است و باید حذف شود دولت باید اول مجلس را از لحاظ سیاست مسکن در جریان بگذارد و معلوم شود بر حسب سرشماری اخیر چند واحد مسکونی در اجاره است دوم برای برقراری تعادل بین درآمد افراد و پرداخت اجاره بها چه چاره اندیشی کرده است سوم درجه زمانی بنحو معقول بین عرضه و تقاضای مسکن تعادل برقرار میشود. چهارم - برای جلوگیری از گرانی مسکن و اجاره بها بمنظور اعمال اصل چهارده انقلاب شاه و ملت چه سیاستی را اعمال کرده یا خواهد کرد.

بهر حال تا زمانی که تنگناهای مسکن از لحاظ اقتصادی رفع نشود قانون نمی‌تواند مشکل آنرا حل کند. (احسن است) رئیس - آقای منصوریان بفرمائید.

منصوریان - همکاران عزیز لایحه‌ای که تحت عنوان رابطه موجر و مستأجر امروز مورد رسیدگی است همانطور که همکاران محترم مستحضرند در چهار سال قبل از طرف دولت تقدیم مجلس شده آنچه که در بدو امر جلب توجه می‌کند این موضوع است که بینیم آیا این لایحه جوابگوی نیاز اسروزی مردم ما هست یا خیر؟ پاسخ این سؤال منفی است برای اینکه قانون بر حسب ضرورت زمان و نیاز مردم و برای حفظ حقوق حقه اکثریت مردم تدوین میشود و اگر چنین مواردی را در بر نداشته باشد ضرورت وجودی چنین قانونی که مورد نیاز مردم باشد مصداق پیدا نمی‌کند. بنده می‌خواهم مشکل مسکن را به عرضتان برسانم البته همه همکاران عزیز میدانند که این مشکل در رأس سایر مشکلات ما قرار دارد در این مطلب جای هیچگونه بحث و سخن نیست و حتی این مشکل جلوتر از مشکل ترافیک هم هست اما بنده معتقدم که مشکل مسکن را باید بنیادی حل کرد و از تجویز مسکن و داروهای که بطور آبی بر طرف‌کننده درد است خودداری کرد از لحاظ بنیادی به نظر بنده دو اصل در مشکل مسکن وجود دارد آن دو اصل عبارتست از زمین و هجوم جمعیت به شهرها. مشکلات بعدی که

برای این موضوع پیش می‌آید مسلماً مشکلات فرعی است و بعد از این موضوع حالا مشکل زمین را از لحاظ یک مثالش، که تهران باشد در نظر می‌گیریم تهران یک محدوده ۵ ساله‌ای دارد که در ۹ سال قبل این محدوده تعیین شده و قرار بود بعد از این ۵ سال در محدوده تجدید نظر بشود ولی ۹ سال گذشته و تجدید نظری نشده و این محدوده معین و مشخص است در این محدوده الان بیش از چهار میلیون و نیم جمعیت زندگی می‌کند و بیش از یک میلیون و سائط نقلیه در این محدوده در رفت آمد است و شاید بهتر باشد بگوئیم در بعضی از ساعات در حال توقف است زمینهایی که در این محدوده موجود است گنجه میشود بیش از چهار یا پنج درصد آن ساخته نشده نیست بقیه ساخته شده است البته باید در نظر بگیریم که ما محله‌های قدیمی در قلب تهران داریم مثل محله عودلاجان و غیره که آنها را ساخته شده تلقی میکنیم قیمت زمین تعجب آور است اگر بشما عرض کنم که ساعت بساعت در تغییر و نوسان است و در محل‌هایی که بین دوهزار تومان تا سی و چند هزار تومان برای زمین‌های تهران قیمت گذاری میکنند آیا تعجب آور نیست؟ و این زمینی که اساس ساختن مسکن را تشکیل میدهد با چنین اوضاع و احوالی چه وضعی پیدا خواهد کرد.

اما می‌آئیم در قسمت جمعیت متأسفانه باید عرض کنم تمام امکانات و خدمات و تسهیلات لازم برای شهرها هست. بهمین جهت مردم روستاها بطرف شهر سرازیر شده‌اند و این هجوم بنحوی شده که جمعیت در این محدوده مشخص باندازه‌ای هست که قابل دوام و بقا در وضع فعلی نیست. خوب چه باید بکنیم آیا برای تهران دروازه ایجاد بکنیم و جمعیت را کنترل کنیم؟ خیر بعقیده بنده باید خدمات شهری و تسهیلات لازم را به روستاها ببریم تا از هجوم جمعیت به شهرها جلوگیری کنیم (صحیح است) چون روستائی فرهنگ می‌خواهد خدمات بیمارستانی می‌خواهد و خلاصه هر چه می‌خواهد باید باو بدهیم تا بطرف شهرها هجوم نیارد اگر آمدیم موضوع زمین و جمعیت را بنحوی با سیاستی صحیح حل کردیم موضوع رابطه موجر و مستأجر بخودی خود حل خواهد شد ملاحظه می‌فرمائید مادر وضع حاضر برای این چهار میلیون و نیم جمعیت تهران آیا فکر مسکن کرده‌ایم؟ آیا یک سیاست صحیح در برنامه در نظر گرفته‌ایم که حالا بتوانیم بالایحه‌ای بعنوان لایحه رابطه موجر و مستأجر و آنهم تبصره‌های چهار و پنج

ماده چهارده این رابطه را بطور صحیح و دقیق حل کنیم؟ بنده فکر میکنم که باید برای ایجاد مسکن یک برنامه صحیح ریخته شود و دولت با دادن و واگذاری زمین‌های متعلق بخود با جاره اشخاص یا بخش‌های خصوصی و گرفتن حق الارض متناسب بدون اینکه مالکیت زمین را از دست بدهد با ضوابط صحیحی آنها را واگذار کند و تسهیلات فراوانی در اختیارشان بگذارد بخصوص از نظر وام بانکی برای خانه‌ها و آپارتمانهای ارزان قیمت، نه آپارتمانهای متری هشت و دوازده هزار تومان، آپارتمانهایی که هر کس با پانزده درصد درآمد خودش بتواند آنها را اجاره کند یا در پانزده تا بیست سال بتواند قیمت آنها بپردازد اما موضوع موجر و مستأجر، این رابطه الان بنظر من بصورت یک بیماری درآمده که این بیمار دارای امراض مختلف است. فشارخون دارد کلیه اش خوب کار نمی‌کند دستگاه گوارشش نادرست است و از لحاظ دستگاه تنفس دچار اختناق است خوب برای درمان چنین بیماری باید آنچنان درمان را آغاز کرد که برای او در مجموع شفا بخش باشد والا اگر ما بخواهیم صرفاً دستگاه گوارش او را با تجویز دارو مداوا کنیم چه بسا آن دارو برای دستگاه تنفسی او مناسب نباشد لذا موجب مرگ بیمار شود پس موضوع رابطه موجر و مستأجر دو طرف دارد و هر یک از اینها دارای حقوقی هستند که باید در نظر گرفته شود آنچه که در قانون موجر و مستأجر اساس مطلب را تشکیل میدهد دو نکته است که عبارت است از تعیین میزان اجاره بها و تخلیه و سایر مسائل، مسائل جنبی. این دو مطلب است که بنظر بنده این دو موضوع اساسی یعنی تعیین اجاره بها و نحوه تخلیه باید بموازات هم حل و فصل شود اگر شما بنحوی عمل کردید که موضوع تخلیه را در نظر گرفتید بدون اینکه موضوع تعیین اجاره بها مشخص شود این کار دردی را دوا نمیکند اشکال عمده مالکان موضوع تخلیه بعد از انقضای مدت اجاره است بهمین مناسبت است که عده‌ای از همکاران در کمیسیون دادگستری تبصره‌های چهار و پنج ماده ۴ را پیشنهاد کردند و بنظر خودشان با این ترتیب موضوع را حل کردند ولی صحیح نیست و موضوع حل نمیشود چرا؟ حالا بعرض تان می‌رسانم منظور از تخلیه چیست یا تخلیه برای نیاز شخصی است یا تخلیه بمنظور گرفتن اجاره بیشتر است اگر نیاز شخصی است که قانون فعلی هم باو اجازه داده است که هر وقت در دادگاه ثابت کند حکم تخلیه صادر میشود اما اگر موضوع افزایش اجاره بها باشد باید دارای یک ضوابط صحیحی در این قانون باشد یعنی برای هر ملکی

یک شناسنامه ای تهیه بشود و در آن شناسنامه موقعیت ملک تاریخ بنا و سایر مشخصات مشخص بشود و بر اثر آن ضوابط خرابی را در نظر بگیرند که میزان اجاره هر ملک مشخص شود در قانون معین کنند که هر چند سال یکبار با توجه به شاخص هزینه زندگی، یک دستگاه عمومی مملکت فرض بنمائید بانک مرکزی میزان آن اجاره بها معین بشود اگر اینکار شد، بعقیده من موجر، دیگر برای دریافت اجاره بیشتر نیازی به تخلیه نخواهد داشت چرا؟ برای اینکه اگر مستاجر فعلی حاضر به پرداخت آن اجاره ای که بموجب قانون تعلق میگیرد شد که قبلاً اگر نبود آنوقت تخلیه میشود و بدیگری واگذار میشود و آن مستاجر جدید هم اجاره ای بجز آنچه در قانون معین کرده است نمیدهد لاجرم موجبات افزایش بیرویه قیمت، اجاره بها هم فراهم نمیشود والا در وضع حاضر صرفاً با تصویب یک یادو تبصره مشکل حل نخواهد شد و بعقیده بنده بدون تعیین ضابطه صحیح برای میزان اجاره بها بیائیم مهلت هائی بمدت یکسال و دو سال برای مستاجرین سابق قائل بشویم و بعد مسود اجاره را تخلیه کنند که چی؟ تخلیه کنند که بر تعداد متقاضیان مسکن افزوده شود و بعد هم قیمت اجاره بها روز بروز افزایش پیدا کند اما استدلال اینکه با این عمل ما خواهیم توانست افزایش شاخص را تشویق کنیم که برای اجاره، محلهائی را ارائه کنند بعقیده من با توجه به قانون معاملات زمین و ماده ۴ این قانون که صریحاً در آن قید شده کلیه واحدهای مسکونی که از تیر ماه ۲۰۳۴ به بعد ساخته شده و گواهی پایان ساختمان از مرجع مربوطه گرفته شده مشمول قانون روابط موجر و مستاجر نیست و تابع احکام قانون مدنی و قرارداد تنظیمی بین طرفین میباشد ملاحظه بنمائید بهر حال قانون تصویب شده و قابل اجرا است و به موجب آن قانون مالک ساختمانهای جدید میتواند ملک خودشان را اجاره بدهند و حاکم بر این رابطه قانون مدنی و قرار داد بین طرفین است لذا این سخن که عده ای ساختمان جدید کردند و به وحشت اینکه اگر اجاره دادند دیگر تخلیه نخواهد شد صحیح نیست بنا بر این مراتب من میخواهم عرض کنم لایحه فعلی بخصوص با این دو تبصره دردی از مشکل مسکن فعلی ما را بهیچوجه دوا نمی کند که سهل است مشکلات تازه ای هم به آن اضافه خواهد کرد و ما باید فکر اساسی و بنیادی بکنیم و آن عبارت است از ایجاد یک تعادل بین عرضه و تقاضای مسکن با سیاست کلی

که دولت باید در این زمینه تنظیم کند و این قانون همانطور که همکاران فرمودند بخاطر رفع مشکلات آنی بوده ولی این مشکلات که از سال ۲۴ تا کنون ادامه دارد یعنی ۳۱ سال باید برای آن فکری کرد والا تا ابد که نباید در این مشکل باقی ماند اگر فکری برای این مشکل نشود با این داروهای مسکن هیچوقت این مرض درمان قطعی نمی شود بنابراین پیشنهاد اساسی بنده این است به موازات رسیدگی به این لایحه دولت برای تهیه مسکن یک سیاست کلی در نظر بگیرد بعدی که عرضه و تقاضای مسکن در شهرها تا حدی متعادل شود. (یکتفر از نمایندگان - و بخشها) بلی و بخشها در هر نقطه ای از کشور ما که دارای چنین مشکلی است. موضوع تخلیه و تعیین اجاره بها به موازات هم باید بررسی و تعیین تکلیف شود تا اشکالاتی که عرض کردم بچشم بخورد و اگر غیر از این باشد آنوقت است که باید گفت این قافله تا به حشر ننگ است بسیار متشکر (احسنت).

رئیس - آقای رضوی نژاد بفرمائید.

رضوی نژاد - با اجازه جناب آقای رئیس و همکاران گرامی بنده باقتضای کم شانسی خودم جزو سخنرانان آخر جلسه ام خاصه اینکه روز پنجشنبه و شب جمعه هم هست، شب عید غدیر هم هست شاید مسائل مذکور وضعی را بوجود بیاورد که حواس همکاران من آنطور که باید و شاید پیش من نباشد ولی من نیم ساعت صحبت نخواهم کرد کمتر از نیم ساعت صحبت خواهم کرد، چون مستمع صاحب سخن را بر سر ذوق آورد (احسنت) اینجا خیلی از دوستانم راجع به تبصره ۲ و ۵ ماده ۴ صحبت کردند. بنده البته عضو کمیسیون دادگستری هستم ولی دفاع از این تبصره ها بعقیده من مخیر کمیسیون و دولت است. (قائمی - نایب رئیس هم هستی) ولی من ناگزیرم و باید این مسأله را طرح کنم اساساً مسأله مسکن را بدون در نظر گرفتن زمین مورد توجه قرار دادن یا قانونی وضع کردن که زمین در آن ملحوظ نظر قرار نگیرد صحیح نیست (خورشید - در مصوبه کمیسیونها چنین چیزی وجود ندارد) قیمت زمین در این چند سال بعدی بی رویه بالا رفته است که تا حدودی توازن اخلاقی جامعه ما را مختل کرده است (صحیح است) یک نفر آدم بی علم و اطلاع بر حسب یک موقعیت خاص اجتماعی قطعه زمینی تهیه میکند و دارای آنچنان ثروتی میشود که

ثروت هیچ تحصیل کرده و متخصصی در تمام عمرش به ثروت این شخص نمیرسد و این مسئله مایه ملال خاطر عده ای از متخصصین دانشمندان و محققین این مملکت را فراهم کرده است که بدبختانه می شنویم رئیس دانشگاه تبریز میگوید استادان، محققین با زمین و خانه سازی پرداخته اند. این برای جامعه زنگ خطر است. در چنین اوضاع و احوال کمیسیون مواجه بود با لایحه قانون موجر و مستاجر که بعقیده بنده هیچ چیز در این لایحه به جز این دو تبصره با قانون سابق تفاوت نداشت اول قرار بود کمیسیون دادگستری لایحه دولت را مورد شور و مشورت قرار بدهد، زیرا قانون حاکم که همین قانون ۱۳۳۹ است نه تنها هیچ دردی را دوا نمی کرد بلکه روز بروز هم برگره اجتماعی ما افزوده شده است بنده از جمله نمایندگان بودم که در تمام طول عمرم هیچوقت به اندازه تأمین مسکن در تهران تحقیر نشدم، من ۲۰ سال سابقه کار قضائی دارم در شهرستانها هیچوقت با این مسأله مواجه نشدم بهر بنگاهی که مراجعه کردم وقتی می فهمید من وکیلیم یا قاضی هستم میگفت مسکن ندارم و اجاره هم نمیدهم مثل اینکه اینها کلاس هایی باز کرده بودند که جامعه را علیه مجلس و ملت تحریک بکنند. می گفتم موضوع چیست؟ میگفتند آقا هر جا را اجاره بدهیم دیگر صاحب آن مستغلات نیستیم این اعتماد و اطمینان در موجرین وجود ندارد در کشورهای دیگر اجاره، اجاره است اجاره که عقد دائم نیست، اجاره که واگذاری دائم نیست. بهر صورت اجاره است اگر در یک برهه ای از زمان به علت وجود متفقین یا شرایط خاص مملکتی، مقررات مخصوصی وضع شد، نباید که تا ابد این مقررات ادامه پیدا بکند، اگر اوضاع و احوال بهمین ترتیب بماند دولت مجبور میشود مثل سابق مثل سال ۵۲ قانون دیگری بیاورد که باز بدتر میشود. یعنی سابق بر این ما ۴ اطاق را هزار تومان اجاره می کردیم، الان با ۵ هزار تومان هم نمی توانیم. این گرانی مسبب قانون مالک و مستاجر است. البته تانویں تعدیل و تثبیت اجاره بها درست است که ظاهر آن موجر را تأیید و مستاجر را تقویت کرده بود ولی هیچکس خانه خالی را اجاره نمیدهد. ما ایرانیان بنا بر سابقه ملی خودمان خانه های خالی را اجاره میدادیم ولی الان رغبت باین کار نداریم. مانمیگوئیم کمیسیون دادگستری معضل مسکن را حل کرده هیچ چنین ادعائی نیست ولی در هنگام طرح لایحه دولت، اعضای کمیسیون جلساتی داشت حزب جلساتی داشت ما نظر متخصصین فن را در نظر گرفتیم و در حال حاضر تمام

کسانیکه مسؤل اجرای این قانون هستند با این تبصره موافقت میگویند اگر مفری برای اختلاف موجر و مستاجر فراهم نشود بدعوی کفیری منجر میشود. بنده خیلی معذرت می خواهم آقای دادستان تهران میگفت دعاوی در قبال اختلاف موجر و مستاجر بوجود آمده که در قانون جزائی قابل پیشگیری نیست. موجر برای انتقام گرفتن از مستاجر قیر میخرد و قیر را در لوله های آب میگذارد که لوله را خراب کند. شما بالاخره برای این عده از موجرین که خانه های خود را اجاره داده اند یک راه حل بگذارید که بتوانند روابط خوبی با مستاجرداشته باشند و بعد این اطمینان باشد در اینصورت خانه فراوان میشود و مردم میتوانند اجاره کنند و این مشکل حل میشود. مسئله دیگر که مسئله تخلیه را بصورت وحشت مستاجرین عنوان کرده اند میدانید تا این مسئله بجائی برسد و تشریفات قانونی اش تمام بشود لااقل سه سال طول میکشد و سه سال هم برای آن مستاجر مهلت قائل میشوند که میشود ۴ سال. ظرف این ۴ سال حتماً وضع مسکن حل خواهد شد و دولت فکری خواهد کرد و وام خواهد داد و انشاء الله مسئله مسکن بنحو مطلوبی حل خواهد شد. بطور کلی ما باید به عقد اجاره از نظر شرعی و قانونی نگاه کنیم در صورتیکه حالا یک شرایطی را برای عقد اجاره ایجاد کرده ایم که مورد قبول جامعه نیست نمونه اش خانه های خالی است هیچکس اجاره نمیدهد و همه بطریق متقلبانه متوسل میشوند برای اینکه بتوانند مستاجر را بیرون کنند. من به پیشنهاد آقای منصوریان که پیشنهاد کرده بودند اگر قرار باشد ما تخلیه خانه را تجویز بکنیم بعد از ۷ سال نشستن آنها بطریق ناراضی باید برای میزان اجاره بها فکری بکنید و گرنه باز هم هستند مالکین که سطح اخلاقیاتشان پائین است و دنبال اخراج مستاجر هستند. اگر قانون میزان اجاره بها را تحت نظر سازمانی و تغییراتش را روی شاخص بانک بگذاریم هیچوقت این هوس ایجاد نخواهد شد که موجر بیاید و بی جهت مستاجر را بیرون بکند. در همان زمینه بنده علاوه بر چند پیشنهادی که در کمیسیون دادم و خوشبختانه مورد توجه اعضای کمیسیون قرار گرفت چند پیشنهاد دیگری هم تهیه کردم که از جمله همین تشکیلات وزارت شهرسازی و مسکن است که یک شناسنامه تهیه کنند برای مستغلات که میزان اجاره بهای سالیانه اش را تعیین بکنند سردفتری که می خواهد سند اجاره تنظیم کند بعد از استعلام تنظیم کند و این موجب میشود که موجر

تحریک نشود مستأجر را بیرون کند. عرض دیگری ندارم (احسن).

رئیس - آقای مشیر بفرمائید.

دکتر مشیر - با عرض معذرت از اینکه در آخر وقت نوبت بمن رسیده متأسفم که شاید مجلس آمادگی ذهنی نداشته باشد که بعراضم توجه بفرمایند. بهرحال از آنجا که عصر رستاخیز و عصر تحرك است امیدوارم نمایندگان مجلس شورای ملی در این ساعت که راجع بیک از لوایح مهم بحث میشود توجه مخصوص معطوف بدارند. بنده می‌خواستم عرض کنم در مسافرت اخیری که بخارج کرده بودم در چهار کشور بطور اجمالی و تفصیلی راجع به روابط مالک و مستأجر مطالعه کردم البته باید عرض کنم که خودم را به جهات مختلفی یکی از افراد متخصص میدانم که اظهار نظر در امر اجاره و مسکن بکنم. صرف نظر از جنبه تخصصی، چون وکیل دادگستری هستم در امر بانکداری و اقتصاد هم بی‌اطلاع نیستم و تز دوره دکترای حقوق خود را در دانشگاه سوربن راجع به اجاره بها در ایران و فرانسه نوشته‌ام. بنابراین آنچه را که عرض میکنم واقعیت دارد. اولین کشوری که مورد مطالعه من قرار گرفت مصر بود که کشور دوست و برادر ما است پایتخت مصر، قاهره شهری است که نزدیک به ۸ میلیون جمعیت دارد و آپارتمانها و آسمان خراشهای زیادی دارد. در مصر و بخصوص در قاهره کمبود مسکن و گرانی اجاره بها هیچ وقت احساس نمی‌شود و تا آنجائی که من تحقیق کردم اجاره بها یک آپارتمان با سه و چهار اتاق ۳۰۰ تا ۴۰۰ تومان است و اجاره برای ساختمانهای لوکس به هزار تومان هم نمی‌رسد و بعلاوه مسئله ای نام محدود و خارج از محدوده هم برای آنها وجود ندارد. کشور دوم اسپانیا بود که در آنجا هم این اشکالات وجود نداشت. و کرایه یک آپارتمان ۳-۴ اتاقه در حدود دوتا دو هزار و پانصد تومان بود و سطح درآمد هم چنانست که پرداخت این کرایه مسکن آسانست. کشور دیگر کشور فرانسه بود که مطالعات عمیقتری داشتم در آنجا مسئله مسکن بهیچوجه مشکلی برای مردم چه در شهرها و چه در پاریس نیست در حالیکه از ۱۹۱۸ تا ۱۹۴۸ همین قوانین متضادی که ما از مجلسین گذرانیدیم و در بعضی از آنها که دولت با حسن نیت میخواست مشکل مسکن را حل کند آنها هم نظیر همین قوانین را تصویب کردند که موجب گرفتاری بیشتری بین مالک و مستأجر شد ولی در سال ۱۹۴۸ در قانونی که

تصویب شده بود یک امتیازات و حقوقی به مالکین داده شد و یک امتیازاتی هم به مستأجرین و چون دیدند که دخالت دولت مزید بر علت است و در سال ۱۹۶۲ و بعد در سال ۱۹۶۷ فرانسویها آمدند مقررات را بکلی تغییر دادند و آزادی روابط بین مالک و مستأجر را پذیرفتند بطوریکه الان در پاریس میشود یک آپارتمان سه اتاقه را که همه احتیاجات را تأمین کند با توجه باینکه پاریس در واقع از گران ترین شهرهای دنیاست چون وقتی امریکائیها با آن امکان و ثروت از گرانی پاریس اظهار ناراحتی میکنند در عین حال میزان اجاره متوسط برای یک آپارتمان شاید بین ۲ تا ۳ هزار تومان بیشتر نباشد در مرحله آخر کشوری که مورد مطالعه بنده قرار گرفت ایتالیا بود و دیدم که در ایتالیا هم مشکل مسکن وجود ندارد. باین معنی که یکی از دوستان ما را دعوت کرده بود و او اجاراً بخاطر فرزندش که در رم بسر میبرد در یک آپارتمان سه تا چهار اتاقه مبله زندگی میکرد این آپارتمان با تمام وسایل و با تأمین برق و گاز و آب و کانه‌دیشن، میزان اجاره اش بین دو تا ۲۰۰ تومان است بنابراین می‌خواهم بگویم اگر از نظر اجتماعی بخواهیم مشکل مسکن را رفع کنیم باید این عواملی که موجب شده است که این گرفتاری را برای دولت و اجتماع بوجود آورد آنها را برطرف کنیم این لایحه با پیشنهادهایی که شده و حتی بشرط تصویب پیشنهادهای خودم فکر نمیکنم دردی رادوا کند. در امتداد همین کار، دولت هم باید بفکر چاره بیافتد در اینجا لازم است یادآور شوم جناب آقای دکتر بهرون وزیر شهرسازی و مسکن در دو سال پیش طرحی تهیه کرده بودند که بما هم داده شد که چند نوع ساختمان مختلف در تهران ساخته میشود از جمله سه نوع ساختمانی ۱۰۰ هزار و ۲۰۰ هزار و ۳۰۰ هزار تومانی مقداری هم بوق و کرنا راه انداختند و تبلیغاتی شد و مصاحبه مطبوعاتی بعمل آمد که مشکل مسکن رفع میشود و اوراق قرضه داده میشود. کسانیکه ۲۰٪ از این اوراق قرضه را خریداری کنند برای نوع اول حدود ۲۵ هزار تومان و نوع دوم ۵۰ هزار تومان و نوع سوم ۷۵ هزار تومان در این صورت صاحب خانه میشوند. متأسفانه این وعده داده شد و بهیچ وجه در تهران عملی نشد. و اگر در شهرستانها شده باشد من خیال نمی‌کنم نتیجه اش کاملاً رضایتبخش باشد مطلب دیگری که در اینجا همکار محترم فرمودند در صورت احتیاج مالک به خانه شخصی اش بایستی سه چهار سال در دادگستری طی طریق کرد، فرانسویها که ما چیزهایی را از آنها اقتباس کرده‌ایم یک ضرب المثلی دارند راجع به مراجعه به دادگستری، می‌گوید کسی که

به دادگستری میرود سه کیف باید داشته باشد کیفی پراز سند، کیفی پراز اسکناس و کیفی پراز حوصله و واقعاً قابل توجه است مخصوصاً جناب آقای هنرمندی عرض میکنم باید به فکر این بود که کسانی که به دادگستری مراجعه می‌کنند زودتر کار آنها حل شود در ماده ۹۷ و آیین دادرسی مدنی هست که در مرحله استئناف پس از تبادل لوایح، دادگاه مکلف است بلافاصله رأی صادر کند در قسمت آخر این ماده چنین گفته شده «در صورتیکه محتاج به توضیحی از طرفین نباشد فوراً رأی میدهد و این رأی حضوری محسوب است و چنانچه محتاج به توضیح باشد موارد توضیح را در صورت مجلس تعیین و طرفین را برای رسیدگی و دادن توضیح احضار میکند و در جلسه فتناباً اخذ توضیح از کسی که باید توضیح دهد محاکمه را ختم و رأی صادر مینماید. عدم حضور طرفین موجب تأخیر محاکمه نبوده و دادگاه مکلف است حکم قضیه را صادر و این حکم حضوری محسوب خواهد شد»، بن پرونده ای داشتم که در سال ۵۱ تبادل لایحه اش تمام شد و در سال ۵۰ حکم صادر شد حتی به آقای وزیر دادگستری و بمحکمه انتظامی قضات شکایت کردم، که این چه طرز رسیدگی است (یکی از نمایندگان - کار زیاد است) صحیح است ولی اشکالات هم زیاد است و قاضی حق ندارد بر خلاف قانون عمل کند سال گذشته گفته شد کسانی که از گرانی علیه مالکین شکایت دارند میتوانند به دادگستری شکایت کنند نتیجه این شد که اختلاف بین مالک و مستأجر شدیدتر شد بطوریکه هزارها نفر آمدند دنبال ماجراجویی اعم از مالک و مستأجر، و مالک بعنوان مختلف می‌خواست ملک خود را تخلیه کند و مستأجر می‌خواست تعدیل اجاره بها کند. بطوریکه در حال حاضر تعیین وقت در دادگاهها حداقل به شش، هفت ماه رسیده است و اگر سه، چهار بار تجدید شود باید ضرب المثل فرانسویها را بیاد داشته باشیم که شبیه آن در ضرب المثل فارسی گفته اند عمر نوح باید داشت و گنج قارون و صبر ایوب. فرانسویها شرایطی بعنوان پلن دوروا (Plein Droit) در روابط بین مالک و مستأجر پذیرفته اند که چنانچه آن شرایط خلافتش عمل شد دیگر احتیاج بمراجعه به دادگاه نیست، وقتی من خانه ای میدهم و میروم یکسال فرانسه یا انگلستان برای مطالعه و بعد از یکسال برای سکونت شخصی باین منزل احتیاج دارم، تازه بایستی به دادگستری مراجعه کنم و عرض حال بدهم و ثابت کنم که مورد احتیاج شخص خود من است تا مستأجر پس از سه، چهار سال این خانه را تخلیه کند باناراحتی و خرابی خانه و باچندین

هزار تومان پولی که بابت تلفن خارج و آب و برق مصرف شده باید پرداخته شود یکی از رؤسای دادگاه استان که بامور جزائی رسیدگی میکند میگفت که دعوی بین مالک و مستأجر کار دادگستری را فلج کرده و تمام شکایات بخاطر اختلاف بین مالک و مستأجر است و من نمیدانم باین کیفیت ما بکجا میرسیم، اینجا مطلبی گفته شد راجع بیک از اطباء، من شنیدم که یکی از اطباء ماهی ۱۵ هزار تومان درآمد داشته دست از طبابت و تخصص دست می‌کشد و می‌گوید بروم زمین بخرم و بسازم و بفروشم و میلیونر بشوم، واقعیت هم همین است شما ملاحظه بفرمائید بنز آخرین سیستم را چه کسانی سوار می‌شوند آیا وزرا یا وکلاء؟ هیچکدام بلکه تمام مقاطعه کارها، معمارها و اشخاصی از آن قبیل (خورشید - بساز و بفروشها) بهرحال بنده معتقد هستم که در مسأله مسکن مشکل بسیار زیاد است و لازم است که فکری بشود مشروط بر اینکه دولت هم واقعاً برنامه ای مشخص داشته باشد و این مسأله داخل محدوده، و خارج محدوده باید برطرف شود و تخریب که اساساً در قانون جزا جرم شناخته شده برای شهرداری مجاز گردیده و نمیدانم دولت چطور این قانون را آورد و چه طور مجلس آنرا تصویب کرده و یک مرجعی غیر از مراجع دادگستری ایجاد شده که حکم قطعی و نهائی صادر و بعد اجرا میکند اینها باید حل شود عملیات دستگاه شهرداری که مثل لشکریان مغول میریزند و خانه ای را که چندین دست خرید و فروش شده، بعلت اینکه سازنده رعایت ماده ۱۰۰ را نکرده است خراب میکنند. بنده معتقد هستم که اگر خانه ای باید خراب شود، خانه شهردارها و مسئولین امر است (صحیح است) چرا آنها اجازه میدهند که برخلاف مقررات ساختمانی ساخته بشود و چرا وقتی کار ساختمانی تمام شد آنوقت مردم را بیچاره میکنند و آنرا خراب میکنند بهرحال گفتمی زیاد است بنده پیشنهادهایی داشتم که تقدیم حضور مقام ریاست کردم و می‌خواستم بگویم که یک مقدار از این مقررات قابل حل است ولی اگر دولت در جانب اینکار برنامه ای برای تأمین مسکن نداشته باشد این لایحه مشکلی را حل نمی‌کند ملاحظه بفرمائید در بند ۵ ماده ۲ گفته شده است، خانه های سازمانی و سایر محل های مسکونی که از طرف وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و وابسته بدولت یا اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی بمناسبت شغل در اختیار و استفاده کارکنان آنها قرار میگیرد. در این مورد رابطه متصرف با سازمان یا

اشخاص مربوط تابع قوانین و مقررات مخصوص بخود یا قرارداد فی مابین میباشد.

هرگاه متصرف خانه یا محل سازمانی که بموجب مقررات یا قرارداد مکلف بتخلیه محل سکونت باشد از تخلیه خودداری کند برحسب مورد از طرف دادستان یا رئیس دادگاه بخش مستقل باو اخطار میشود که طرف یکماه محل را تخلیه نماید در صورت امتناع بدستور همان مقام محل مزبور تخلیه شده و تحویل سازمان یا مؤسسه مربوط داده میشود. « یعنی دولت آنچه که مورد احتیاج است تخلیه می کند (خورشید - این برای سازمانهاست) صحیح است فرض بفرمائید که جنابعالی خانه تان را اجاره داده اید و شدید دادستان یا استنادار خراسان بعد که برگشتید باید سه چهار سال دوندگی کنید تا خانه را پس بگیرید بنابراین مسایلی که اینجا پیش بینی شده نباید یکطرفه قضاوت بشود قانونی قابل احترام است که مراعات عدالت در آن بشود خصوصاً در لویجی نظیر این لایحه حق مالک و مستأجر هر دو باید مورد توجه قرار بگیرند و بکیفیتی که عرض شد دولت هم بفرماید باشد. (احسن)

رئیس - آقای دکتر شیروانی بفرمائید.
دکتر شیروانی - جناب آقای رئیس - همکاران ارجمند ناظنین قبلی، همکاران ارجمند مطالب بسیار مهم و حائز اهمیت را مطرح کردند ما بعنوان یک نماینده ملت در دوره رستاخیز اولین وظیفه ای که داریم منعکس کردن افکار ملت در این خانه مقدس است، منعکس کردن گرفتاریها ناراحتیها و نارضایتیهای مردم است مشکل مسکن که از مهمترین مشکلاتی است که جامعه ایرانی هم اکنون همه روزه با آن دست به گریبان است. و خانواده های فراوانی هستند که به این درد گرفتارند. (صحیح است) ملت میخواهد که در این ساحت مقدس مجلس شورای ملی و در مورد این با صداقت سخن گفته شود ما هرگز نباید هیچ چیزی را از ملت ایران پنهان کنیم اگر درک تعالیم عالی رهبر بزرگ و اندیشمند ایران را نموده باشیم چون رهبر ما شاهنشاه ما تنها امید ملت ایران هرگز در زندگی خود رازی از ملت پنهان نفرموده اند. (صحیح است) در اینجا از مسکن بودن این لایحه صحبت شد ناگزیریم یک مثال پزشکی بزنم ملت آبیستن مشکل مسکن است و مادر دانشگاه بدانشجو و انترن و آسپستان خود میسوزیم که هرگز به هیچ خانم باردار مسکنی ندهید آن هم از این نوع بدان (صحیح است) چون ناهنجاریها و گرفتاریهای زیادی را بوجود می آورد. اگر این مسکن را ما امروز قبول کنیم بعدها نه تنها ناهنجاریهای بدنبال دارد بلکه موجود عجیب

الخلقه ای را بملت ایران ارزانی داشته ایم که سالها باید مطالعه کنیم تا آن را دوباره با امروز برسانیم. (صحیح است) ما نمیتوانیم از این مشکل بهمین آسانی رد شویم شاهنشاه بزرگ و اندیشمند ایران در نطق افتتاحیه خود در این اجلاس با صراحت و صداقتی که شایسته چنین رهبری است فرمودند سودجویی و تقلب، آیا بیش از این مطلبی رامیتوان گفت؟ آیا این ملت بود که بدنبال سودجویی و تقلب بود یا کسانی که باید فرمانهای شاهنشاه بزرگ ایران را بخوبی انجام بدهند ملت میخواهد که ما در این جا مطرح کنیم که چرا فرمانهای شاهنشاه بخوبی اجرا نمیشود. و در مرحله اجرا با گرفتاریهایی توأم است این نارسائیها و تنگناها و گرفتاریها ناشی از فلسفه انقلاب ایران نیست ناشی از فلسفه رستاخیز ملت ایران نیست، اینها ناشی از ضعفهای فردی و اجتماعی است (صحیح است) و ما باید قبول کنیم که ما نمایندگان ملت باید در این خانه مقدس با حقیقت و صراحت و صداقت با تقوی و درستی و پاکی روبروی ملت ایران قرار بگیریم اینها از عدم هم آهنگی است اینها باین سبب است که سیاست صحیح مسکن نداشته ایم اینها باین سبب است که سالهای پرازش را از دست داده ایم و سیاست جمعیتی صحیح و جامعی نداریم و سیاست مهاجرتی جامع نداریم چرا؟ آیا ملت مسئول است؟ آیا مسئولین مملکتی تنها وظیفه شان این است که خانه های مردم را بروی سرشان خراب کنند؟ باین ماده ۱۰. لعنتی که از همین مجلس شورای ملی گذشته است؟ آیا قانون برای رفاه ملت نیست؟ هم اکنون در همین شهر تهران که افتخار نمایندگی آنرا دارم خانه های مردم را روی سرشان خراب میکنند چرا؟ چون از نظر قانونی صحیح است و کسی که این مسئولیت را دارد باید هم طبق قانون رفتار کند ولی آن طرف قضیه را چرا نگاه نمیکنید؟ مردم که تقصیری ندارند یک سیاست غلطی را در پیش گرفته اند که مردم باید چوبش را بخورند سیاست جامع، هم آهنگی میخواهد هم آهنگی درستگاههای مسئول من برای شما چند نکته را اینجا میگویم تا متوجه بشوید که چه هم آهنگی منظور من است یک سیاست جمعیتی جامع ارکان زیادی دارد و مسئولان زیادی، که فقط باغم آهنگی یکدیگر می توانند نتیجه مطلوب را داشته باشند. ارکان سیاست جمعیتی عبارتند از:

- ۱ - توزیع جغرافیائی و مکانی جمعیت.
- ۲ - شهرنشینی به تفکیک مشاغل.
- ۳ - باروری و تنظیم خانواده (که تا بحال فقط به

این رکن توجه شده است آنهم بطرز نامطلوبی یعنی فقط جنبه کلینیکی را در نظر گرفته ایم و هیچ آمار و تحقیقات منظمی را نداریم).

۴ - اثرات و نتایج تنزل مرگ و میر و افزایش عمر (با آماري که هم اکنون سرشماری کل کشور داده است) می بینیم باین وضع با مقایسه ای که مسئولان مملکتی چندین سال قبل ارائه داده اند دودر هزار هم به مرگ و میر در کشور ما اضافه شده است. آنهم باین بودجه زیادی که صرف بهداشت و درمان مملکت میشود حق مسلم هریرانی استفاده از بهداشت و درمان در حد مطلوب است. اکنون بیشتر جنبه نمایشی دارد باین دفترچه ها که دست مردم داده اند، در روستاها چه کرده ایم؟

- ۵ - مهاجرتها و نتایج اقتصادی و اجتماعی آن.
 - ۶ - مسکن (یکی از ارکان سیاست جمعیتی جامع است که باین وضع ناگوار روبرو هستیم).
 - ۷ - تنذیه.
 - ۸ - آموزش و سواد (که از این بحران مطبوع جامعه اکنون سخنی نمی گویم خدا را شکر که بحرانی مطبوع است زیرا ایرانیان بیشتر میخواهند با سواد شوند).
 - ۹ - جنبه های جمعیتی تولید و مصرف و موضوع نیروی انسانی متبعر.
 - ۱۰ - هم آهنگی در قوانین مربوط به جمعیت و خانواده و سازمانهای مربوطه.
 - ۱۱ - توزیع متعادل ثروت و درآمد.
 - ۱۲ - مسائل سالخوردهگان.
 - ۱۳ - جمعیت و نیروی نظامی و دفاعی.
- در این باره بهترین کار شده است ارتش شاهنشاهی نیرومند و قوی داریم از هر لحاظ آنهم بخاطر اینستکه مستقیماً تحت فرماندهی و نظارت شاهنشاه بزرگ ایران است. (صحیح است)
- ۱۴ - تداوم فرهنگ و قومیت ایرانی.
 - ۱۵ - سرعت افتراقی افزایش جمعیت در گروههای اجتماعی با توجه به جنبه های جغرافیائی آن.
 - ۱۶ - میزان تمرکز تأسیسات و تسهیلات در شهرها و پایتخت.
 - ۱۷ - منابع زیستی.
 - ۱۸ - تساوی ارزش و حقوق زن و مرد.
 - ۱۹ - نظارت مستمر بر میزان افزایش طبیعی جمعیت و تأمین حداقل لازم آن.
- همکاران ارجمند کدام یک از آنها با هم آهنگی که ضروری است تا حالا اجرا شده پس وقتی توجه یکی از مسائل مهم

که سیاست جمعیتی اصل آن است در دنیای امروز، نکرده ایم در حالیکه تحقیق کرده ایم و میدانیم اگر بارها را از کشورهای خارج بتوانیم بایران بیاوریم و بارور کنیم بیش از ۵۰ میلیون نفر در ایران جمعیت نمیتوانیم داشته باشیم. چکار کرده اید که اکنون لایحه ای را میگذرانید که یک مسکن است بطرز بسیاری که ناهنجاریهای فراوان بدنبال خواهد داشت و مردم ایران را ناراضی میکند مگر ما جمع شده ایم که ایرانیان را ناراحت کنیم ما برای چه اینجا جمع شده ایم؟ جمع شده ایم که تعالیم عالی رهبرمان را آنطور که نظر مبارکشان هست با اجرای قوانین صحیح به اجرا دریاوریم (صحیح است) نه اینکه بکارهای نمایشی بپردازیم این لایحه همان لایحه سال ۱۳۳۹ است مگر تغییری کرده است؟ میخواهد بملت بگوید بفکرتو بودیم این لایحه جدیدی که آورده اید تبصره ۴ و ۵ از ماده ۱ آن گرفتاریهای بسیاری برای مردم بوجود خواهد آورد اگر ۶. هزار خانه ای که در تهران گفته شد خالیست، پرباشد فکر میکنید چند صد هزار ایرانی بدون مسکن صاحب مسکن خواهند شد در شهرستانها چه میشوند؟ و هیچ هم معلوم نیست نارضایتی آنها از چه کسی است - همکاران ارجمند در این مورد نمیتوانیم باین آسانی بگذریم مسئولین امر باید جوابگو باشند باین نیاز مردم که یکی از مشکلاتی معضلاتی است که فعلاً یک ایرانی با آن مواجه است در اینجا صحبت شد استاد دانشگاهی را که با هزار زحمت از خارج بایران میآوریم گرفتار چی هست؟ مسکن ندارد ده ها و ده ها از محققین خوب ما از ایران رفتند برای کمبود مسکن!، در اینجا عده ای سودجو با حالتی تقلب آمیز این مملکت را باین روز انداخته اند پس سازمان زمین چه کرده است؟ بیایند در اینجا بگویند چه موقیبتی داشته اند همکاران عزیز بخشید که آخر جلسه نوبت بمن رسید، مطالبی دارم که در حوصله این جلسه نیست یا در موقعیتی دیگر و یا در کمیسیون مطرح خواهم کرد. مطالبی است در مورد این لایحه که روی آن کار فراوان شده است. و متخصصین و کارشناسان وقت زیادی صرف آن کرده اند. امروز مطرح نمی نمایم تا همکاران عزیز خسته نشوند آنوقت آن مطلب اصلی را شاید نتوانم بخوبی بیان کنم - این لایحه بهرحال دردی را دوا نخواهد کرد همانطور که همکار ارجمند جناب پزشکپور فرمودند هیاهو برای هیچ است در این لایحه فقط دو تبصره اش تغییر کرده که آنهم برفع ملت نیست (صحیح است). زیانهای فراوانی را در بر دارد باید فکر آن روز را کرد که وقتی مستأجر تخلیه کرد و از

خانه بیرون رفت چه ضابطه‌ای دارید که مالک بعداً با چه قیمتی دوباره ملک را اجاره بدهد و چه ضابطه‌ای دارید که حتماً خودش برود توی آن خانه بنشیند و برای تعیین بهای اجاره چه ضابطه‌ای دارید؟ آیا قیمت مصالح ساختمانی را در نظر می‌گیرید یا موقعیت محل را نتیجه‌اش این خواهد شد که عده‌ای دیگر در این شهر در جنوب شهر در خارج از محدوده قرار بگیرند و شهرداری خانه‌هایشان را ویران کند و مشکلاتی را بوجود بیاورد که خودمان هم نمیدانیم بعداً چطور برطرف کنیم الان هنوز تکلیف این مردم معلوم نیست عده‌ای ناراضی هستند که ما با این لایحه بر تعدادشان خواهیم افزود پیشنهاد من که عین آنرا تقدیم کرده‌ام قرائت میکنم پیشنهاد این است: «ریاست محترم مجلس شورای ملی از نظر اهمیتی که لایحه قانون روابط موجر و مستأجر دارد و لایحه‌ای که هم اکنون مورد بحث است و فقط با قانون قبلی دو تبصره تفاوت دارد که آنهم بهیچوجه جوابگوی نیاز جامعه ایرانی نیست و احتیاج به بررسی و کسب نظر متخصصین و اشخاص ذیصلاح بیشتری را دارد تا از جنبه‌های مختلف در مورد آن اظهار نظر نمایند پیشنهاد می‌نماید: که بدون ورود بحث در مواد لایحه عیناً به کمیسیون‌های مربوطه برای بررسی بیشتر برگردانده شود. با تقدیم احترام - دکتر داریوش شیروانی یعنی بازبانی دیگر بهتر است مسکوت بگذاریم و بررسی بیشتری بنمائیم تا حقایق را از ملت ایران مکتوم نداریم (صحیح است، احسن است).

رئیس - این لایحه همانطور که همکاران محترم اطلاع دارند بیش از چهار سال است که در کمیسیون‌های مجلس باقی بوده است و نمیدانم چرا آقای دکتر شیروانی نمیخواهند اطلاعات وسیعشان را در اختیار کمیسیون‌ها بگذارند تا لایحه همانطور که منظور نظر ایشان است بنفع مالک و مستأجر اصلاح شود، همکاران محترم استحضار دارند آنچه که امروز اینجا مطرح است لایحه‌ای است که دولت تقدیم کرده و کمیسیونها روی آن اظهار نظر کرده‌اند، و این تصویب نهائی لایحه نیست فعلاً شور اول است و برای شور دوم به کمیسیونها برمیگردد، نمایندگان محترم می‌توانند نظرات خودشان را چه امروز و چه در روزهای بعد بصورت پیشنهاد و پیشنهاد بین‌الشورین بدهند و بعد در کمیسیون مطرح کنند و امیدوارم که در نهایت امر مجلس لایحه موجر و مستأجر را بصورتی که حق هر دو طرف را تأمین کند از تصویب بگذراند (انشاءالله) آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - تصور میکنم میزان ادب و نزاکت و مراعاتها

وصفات نیکو امثال آنهم اگر از حد معقول بگذرد برخی اوقات نتایج نامطلوب دارد ما در مجلس تنها از انقلاب صحبت میکنیم ولی آنجا که ما هم در آن سهمی پیدا میکنیم باید بدان عمل کنیم نه آنکه فقط بگوئیم و تعارف بکنیم (صحیح است) در مورد همین لایحه توجه به روحیه و عمل انقلابی ایجاب مینماید بعد از صحبت ناطق اول در پشت ایسن تریبون

نماینده دولت می‌آمد و می‌گفت، نمایندگان محترم چنین لایحه‌ای که با نیاز واقعی تطبیق نمیکند و بحث در آن جز تضييع وقت نتیجه‌ای نخواهد داشت لذا قاعدتاً این لایحه اگر شما بوظیفه تان آشنا باشید باید رد شود اما چون دولت و مجلس و حزب و ملت همه میخواهیم وحدت خود را حفظ کنیم، اینجاست که دولت خودش لایحه را پس میگیرد.

جناب آقای دکتر شادمان آن روزی که من در سواری به قانون اساسی اشاره‌ای میکردم برای این بود که کسانی که وزیر و وکیل و معاون میشوند باید قبل از درگیر شدن به ظواهر امر و کارهای جاری که شما بهتر میدانید پایه‌هایش بر چه اساسی است قانون اساسی را بخوانید و بدانید که لایحه‌ای که به مجلس می‌آید باید در ابتدای آن توضیح داده شود که از لحاظ سیاسی و اجتماعی یا اقتصادی یا اداری یا قضائی و امثال آن با اوضاع و احوال جاری به چه اشکالی مواجه هستیم در قوانین موجود چه نواقصی وجود دارد و لذا امروز بر اساس این لایحه جدیدی که دولت تنظیم کرده چه اصلاحی را میخواهیم در آن بعمل آوریم، تصدیق میفرمائید که در این لایحه مورد بحث چنین توجهی نشده. بمن بفرمائید آیا لایحه امروز ما تکلیف موجر را تعیین می‌کند؟ یا اشکال مستأجر را مرتفع میسازد؟ وضع اجتماعی را بهتر می‌نماید؟ یا پیشرفت ساختمان را توسعه می‌دهد؟ کمبود مصالح را برطرف می‌کند یا اشکالات قضائی را حل میکند کدام یک از این مشکلات را مرتفع میسازد؟ جز آنکه بگوئیم اینکار هم در ردیف بسیار کارهای دولت موجب میشود بدون جهت احتمالاً عدم اعتماد، عدم رضایت و بی‌تفاوتی بعمل دولت ایجاد شود (احسن است). بنده حاضر بودم مطالبم را پس بگیرم بیک شرط که یک نماینده دولت بیاید بگوید هدف این لایحه چیست، یک لایحه باید هدف داشته باشد (صحیح است) وقتی میخواهند یک ساختمانی را خراب کنند و ساختمان دیگری را جانشین آن کنند نقشه‌ای می‌آورند و می‌گویند، مثلاً تعداد بچه‌های

خانواده زیاد شد و میخواهیم اطاق بیشتر داشته باشیم، موضوع گرما و سرمای ساختمان سیستمش عوض شده میخواهیم ابعاد اطاق را عوض کنیم، باین جهت در نقشه ساختمان جدید این نکات مراعات شده این اشکالات مرتفع میشود حالا یک لایحه‌ای که در مجلس تصویب میشود، یک قانون که بملت عرضه میشود، بالاتر از همه یک قانون که پس از تصویب در مجلس بتوشیح مبارک پادشاه مفتح و ریخبر انقلاب ما میرسد باید مردم را روشن کند که چه ضوابط جدیدی در کار و زندگی وجود خواهد داشت، یا از جهت دیگر یک قانونی میتواند نسخه‌ای باشد که یک درد اجتماع را دوا کند یا مثل طرحی که اجرای آن موجب شود سیمای نامطلوبی از گذشته روابط اجتماعی را مطبوع سازد بمن بفرمائید با اجرای این لایحه اجتماع ما، کجایش زیبا میشود اگر اجتماع را بصورت مجسمه‌ای مثال آوریم، از کجای آن بر میداریم و به کجایش اضافه می‌کنیم که متعادل و هماهنگ شود، اما آقای دکتر شادمان به شخص شما ایرادی نیست، این لایحه‌ای بوده است مربوط به زمانی که حزبی بنام حزب ایران نوین مسائلی را مطرح میکرد و حق داشته‌سیاست حزبی داشته، برداشتی داشته و پیشنهادی داده امروز که رستخیز است و بیش از دو بیست و خرده‌ای از آن نمایندگان دوره قبلی دیگر در این مجلس نیستند مسائل دیگری را احساس می‌کنند و مسائل دیگری را طرح می‌کنند خدمات جدیدی را میخواهند به شاهنشاه و ملت عرضه کنند اینست که من استدعا می‌کنم خود دولت بیاید و لایحه را پس بگیرد و روزی که لایحه جدید را می‌آورد برخلاف این سنت خیلی نامطلوب که فقط می‌آید و می‌گویند که لایحه را تقدیم می‌کنیم و تقاضای تصویب آن را داریم بهتر است که بفرمائید که این لایحه جدید ما را از چه معایب حفظ میکند و به چه راه‌هدایت میکند و به چه جهت رهبری خواهد کرد چه نتایجی در بر خواهد داشت و چه هدف خواهد رسانید (احسن است).

رئیس - آقای مظهری بفرمائید.

مظهری - جناب آقای رئیس همکاران محترم گرچه ساعتها در پیرامون این لایحه مهم و اساسی (پزشکپور - لایحه مهم نیست، مسئله مهم است) صحیح است مسئله مهم، بحث شده ولی با اعتقاد من هر قدر بیشتر در زمینه این مسئله که یکی از معضلات بزرگ مردم ما و بخصوص جامعه شهرنشین است بحث و گفتگو شود باز هم کم است، آخرین لایحه روابط مالک و مستأجر که در مجلس دوره قبل مطرح شد وزیر وقت آبادانی

و مسکن آنروز ضمن گزارشی که به جلسه کمیسیون مشترك که مرکب از سه کمیسیون بود دادند و جناب شیخ الاسلامی هم ریاست آن کمیسیون مشترك را داشتند ایشان عنوان کردند که مسئله باین زودیه‌ها حل نخواهد شد و از آن لایحه بعنوان یک مسکن یاد کردند و گفتند این مسکنی که ما آوردیم (رامبد - مسکن کار انقلابی نیست) در آن جلسه هم من گفتم که مسکن را وقتی بمریض میدهند که در اندیشه معالجه بعدی او باشند چون می‌گوئیم دو روز باو مسکن میدهیم و بعد او را عمل می‌کنیم ولی اگر سالها باو مسکن بدهیم این دیگر مسکن نیست و در آنجا من عنوان کردم که این مخدریست که میخواهند جامعه انقلابی ما را بآن تخدیر کنند و بحث مخدر و مسکن به صفحات جراید آنروز کشیده شد و گفتگوهای بسیاری را بدنبال داشت که من از آن می‌گذرم و برمیگردم به نتیجه‌ای که از آن گفتگو داشتیم و دیدیم که مسکن نبود و همان مخدر بود که این مسئله را مشکلتر کرد، در همان جلسه بحث در این زمینه شد که رابطه مالک و مستأجر مشکل اساسیست وجود مسکن است و مشکل اساسی مسکن زمین است و با حل مشکل زمین باید مشکل اساسی مسکن را حل کرد و با حل آن مسئله مسکن خود بخود حل خواهد شد و احتیاجی باین همه مقررات ضد و نقیض و جور و اجور که تا قبل از این لایحه سه قانون خاص رابطه مالک و مستأجر وجود داشته نخواهد داشت متأسفانه برای مسئله اصلی که حل مسئله زمین باشد تا بحال فکری برای آن نشده و لوایح قبلی موجب شده که در مدت کوتاهی قیمت زمین بطور سرسام‌آور بخصوص در محدوده شهرها و بالاخص در پایتخت بالا برود سازمان زمین را ایجاد کردیم، ولی سازمان زمین در زمره یکی از بزرگترین محتکرین زمین درآمد هر روز میخواهیم که سازمان زمین میلیونها متر زمین را از کسانی که غصب کرده بودند پس گرفت ولی یک‌سورد را من شخصاً ندیدم که عنوان شود که این سازمان فلان قطعه زمین برای ایجاد مسکن بفلان مؤسسه داد (یکنفر از نمایندگان - دادند) اگر هم دادند عرض کردم بنده ندیدم و نشنیدم و حتماً باین خاطر بوده است که در سطحی که باید و شاید نیست مسئله مسکن را با واگذاری دو قطعه زمین بفلان شرکت تعاونی نمیشود حل کرد در محدوده شهری که حوزه انتخابیه خود من است شهر کرمان بیشترین زمین در اختیار سازمان اوقاف، سازمان زمین و جنگلبانی است متأسفانه هیچ

فکری برای این زمینه تا بحال نشده است و آنکه عرض کردم یکی دو قطعه بشرکت‌های تعاونی واگذار شده. بحث دربارهٔ تعاونی مسکن هم بحث جداگانه است که بعنوان شرکت تعاونی مسکن گروهی از کارمندان جمع شده‌اند و کسانی دیگر را هم آورده‌اند و شریک کرده‌اند و شهردار وقت را هم آورده‌اند شریک کرده‌اند شهردار محل را رئیس دارایی را، بنده اسم شخص خاصی در نظرم نیست ولی این افراد بعداً به مناطق دیگر منتقل شده‌اند، گذاشته‌اند و رفته‌اند حالا باز فروش آن خانه‌ها وسیله‌ای شده است برای گران شدن مسکن کوی فرهنگیان که شرکت تعاونی مسکن ایجاد کرده الان اکثر مالکینش غیرفرهنگی هستند باین ترتیب برمی‌گردیم باصل مطالب و مطلبی که سه سال پیش عنوان کردم و اصلش اینست که مسئله مالک و مستأجر بدون حل مسئله مسکن باین لویج حل شدنی نیست (احسنست) و مسئله مسکن هم بدون حل معضل زمین حل شدنی نیست اینها باهم رابطه مستقیم دارند اگر با تصویب این لایحه دهها هزار مستأجر اناثه‌شان بگوشه خیابانها منتقل شد باز مشکلی برمشکلات مملکت اضافه میشود (صحیح است) صحبت آپارتمان‌نشینی در اینجا شد و آپارتمان‌سازی که متأسفانه همه سطوح شهرها را دربرمیگیرد و بنده هم اعتقاد دارم اگر برای شهر تهران آپارتمان‌سازی حل‌کننده مشکل از یک جنبه باشد در شهرستانها بهیچ عنوان هنوز این آمادگی نیست و آپارتمانها تبدیل خواهد شد بخانهٔ دوم گروهی که امکانات مالی بسیاری دارند و این آپارتمانها را می‌خرند و درش را می‌بندند برای اینکه بقیمت بیشتر بفروشند یا در موقع اضطراری از آن استفاده کنند (یک نفر از نمایندگان - موقع اضطراری را توضیح فرمائید که چیست) مثلاً درخانه‌اش میخواهد بنائی کند چند روزی در آن آپارتمان اضطراراً سکونت میکند (خنده نمایندگان) بهر تقدیر بنده در کلیات این لایحه این سؤال برایم مطرح بود که دولت لایحه‌ای بمجلس تقدیم کرده و همانطور که بارها عنوان کرده‌ام اصراری در تصویب این لایحه ندارم در دو سه ماه اخیر هیاهو و جنجال بسیار پیرامون این لایحه در مطبوعات عنوان شد و آنچه که من بررسی کردم تغییرات کلی در لایحه دیده نشده است و اینهمه هیاهو را من شخصاً نفهمیدم که پدیده چه تحولی در این لایحه بوده اعضای کمیسیون دادگستری که از سوی آنها یاعده ای از آنها هر شب پیرامون تحولات این لایحه مصاحبه میشد اگر من اشتباه می‌کنم استدعا می‌کنم این توضیح را بمجلس بدهید که براساس

چه تغییرات ومطالعاتی که در کانونها، در حزب و در دولت و در رده‌های مختلف حزبی و بالاخره در جلسات پیاپی وشبانه روزی کمیسیون دادگستری مجلس شده تغییرات زیربنائی در این لایحه داده شده و آیا کمیسیون دادگستری باین نتیجه رسیده است که این لایحه مشکل روابط مالک و مستأجر را حل می‌کند یا نه؟؟ بنده معذرت می‌خواهم اطلاعات قضائی ندارم ولی تا آنجا که مطالعه کرده‌ام و با دوستان در این زمینه مذاکره کرده‌ام باید بگویم جناب آقای دکتر شادمان این لایحه مشکل را بآن صورتی که دولت علاقمند است که حل بشود و هیچ طرفی متضرر نشود حل نخواهد کرد و باید برای این مسئله فکر اساسی بشود من بشخصه در زمینه مواد این لایحه عرض کردم که اطلاعات قضایی ندارم و پیشنهاد خاصی هم تقدیم نکردم ولی بصورت کلی این را عرض می‌کنم که مالک و مستأجر را بجان هم انداختن و مالک را ورودروری مستأجر قرار دادن و دادگاهها را گرفتار شکایت و اعتراضات و رسیدگی های مختلف کردن مسئله مسکن را در مملکت ماحل نمی‌کند. مسئله مسکن مسئله عرضه و تقاضا است باید برای مردم مسکن ایجاد کرد و اگر از زاغه نشینی در حاشیه شهرها صحبت می‌شود باید علت آنرا پیدا کرد و الا باخراب کردن زاغه نه زاغه نشین به دهش برمیگردد و نه صاحب مسکن میشود باید جلوی هجوم نامعقول زاغه نشینان را بشهر گرفت باید دلائلی را که موجب میشود روستایی بیل خودش را بگوشه‌ای بگذارد و خیشش را بگوشه دیگر و بشهر هجوم ببرد جستجو کرد (صحیح است) که باروزی پانصد تا هشتصد ریال در شهر مزد گرفتن و سه ماه احياناً در فصل مناسب کار کردن و نه ماه در گوشه‌ده لمیدن و از محل این درآمد زندگی کردن نه تنها مسئله مسکن حل نمیشود، نه تنها معضل شهر نشینی حل نمیشود بلکه کشاورزی هم روزی روز بسوی نابودی میرود، بهمان صورتی که رفته است (صحیح است) این مسائل همه بهم ارتباط دارد و رابطه مستقیم دارد و نمیشود منحصر آروی یک نکته تکیه کرد و در اندیشهٔ حل یک مسئله بود بدون توجه بعوارضی که این مسئله ببار می‌آورد اگر هجوم ناگهانی برای ساختن مسکن می‌کنیم باید توجه کنیم که ساختمان مسکن نیاز بکارگر و بنادارد کارگر ساختمانی را باید ده تأمین کند جایگزین کردن این کارگر در ده کارساده‌ایی نیست بنده بمناسبت دیگری همین جا عنوان کردم که روستاهای مادر بعضی از نقاط کشور اگر یکسال کشت نشود این زمین دیگر زمین کشاورزی نیست و باید فاتحه‌اش را

خواند چون طوفان شن آنرا می‌پوشاند و وقتی پوشاند و دو سال زراعت نشد این دیگر زمین کشاورزی نیست و این توسعهٔ شن روان است منظورم کویر است.

رئیس - آقای مظهري وقت جلسه امروز تمام شده است و چون چند نفر دیگر هم مایلند در این لایحه صحبت کنند دنبالهٔ بحث در این لایحه را بجلسه بعد موکول می‌کنیم.

۶ - قرائت دستور و تعیین موقع جلسه آینده - ختم جلسه .

رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۶۷

روز سه شنبه ۲۳/۹/۵۳۰۵

۱- سؤال آقای علی اصغر مظهري از وزارت آموزش

و پرورش

۲- سؤال آقای حسین طیب از وزارت راه و ترابری
۳- سؤال آقای خداداد ریگی از وزارت صنایع و معادن
۴- گزارش شور اول الحاق یک تبصره بماده ۳۴ قانون اصلاح قانون ثبت اسناد و املاک شماره ترتیب چاپ ۴۴
۵- گزارش شور اول اصلاح تبصره ۲ ماده ۶ قانون خدمات اجتماعی زنان شماره ترتیب چاپ ۴۴
۶- گزارش شور اول رسیدگی به تخلفات انضباطی مستخدمین پشتیبانی نجات و امداد سازمان دفاع غیر نظامی کشور شماره ترتیب چاپ ۴۴

رئیس - با اجازه خانمها و آقایان این جلسه را ختم می‌کنیم جلسهٔ آینده ساعت ۹ صبح روز سه شنبه خواهد بود. (جلسه ساعت یک بعد از ظهر ختم گردید)

رئیس مجلس شورای ملی - عبد الله ریاضی